SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Phone YArds 7-4789

METAI XXXVII — PENKTADIENIS, BALANDŽIO-APRIL 21 D., 1950 M. — No. 16

Pabaltijos Kraštai Nėra Sovietieškos Rusijos Teritorija

BRUOŽAI

—Rašo V. C.—

SOVIETAI ŠĮ KARTĄ LENGVAI NEISSISUKS.

MŪSŲ ORGANICIJŲ ĮŠLAIMAS.

KĄ VAIZDUOJA BALTIJOS TRAGEDIJA?

Spėliojimai, kad Jungtinių Valstijų orlaivis buvo bolševikų nušautas ne virš Latvijos teritorijos, bet kur nors Baltijos jūroje, pasitvirtino. Mūsų vyriausybės nota, pasiųsta į Maskvą, griežtai nuneigė kad tas orlaivis būtų užskridęs kur nors virš sovietų arba jų okupuotos teritorijos.

Iš to išeina kad bolševikai atviram kely užpuolė amerikiečių lakūnus ir juos sunaikino. Tai yra aiški žmogžudystė ir tarptautinis kriminalas.

— o —

Pirmiau rusai panašiai elgdavosi su švedų ir danų žvejų laivais. Pagauna juos viduryje jūros, atsigabena į savo kontroliuojamą uostą ir tardo porą savaičių. Kaikada tokie laivukai būna tiesiai paskandinti jūroje ir niekas apie juos nebegirdi daugiau.

Bolševikai tą patį manė padaryti ir su amerikiečių orlaiviu, kuris skrido neginkluotas iš vakarinės Vokietijos į Daniją. Jie nugramzdino jį į jūros dugną, bet kas toliau? Amerika tai ne Danija ir ne Švedija — nepasitenkins vien nusiskundimu.

— o —

Pasiųsta mūsų vyriausybės nota į Maskvą yra trumpa, tiesioginė ir griežta. Tai nėra ultimatumas, su nustatytu laiku į kurį Sovietai turėtų atsakyti — taip ar ne. Bet suminėtos notoje sąlygos: nubausti kaltininkus ir atlyginti nuostolius, aiškiai parodo kad Jungtinės Valstijos labai rimtai žiūri į visą tą incidentą.

Aišku, Sovietai bandys išsisukti nuo prisipažinimo kaltais ir nuo atlyginimo. Tokiam atvėjuje Jungtinėms Valstijoms teks iškelti skundą Jungtinėse Tautose, o paskiau Tarptautiniam Teisme. Tiesioginės akcijos Washingtonas vargiai ar griebsis.

— o —

Daugelis narių nusiskundžia, jog išlaikymas mūsų susivienijimų kainuoja perdaug pinigo. Taip, ištikro kainuoja, bet ką gi padarysi? Štai šiomis dienomis SLA centre New Yorke peržiūrinėja knygas šešių valstijų ekzaminieriai. Jie išbus ten bent penketą savaičių ir už savo darbą paskaitys nuo $6000 iki $7000.

Mat, kiekviena valstija, kurioje yra SLA. kuopų, turi teisės pasiųsti savo ekzaminierių, kuriam algą, po 25 dolerius į dieną, ir visas išlaidas turi apmokėti susivienijimas.

O kur dar visokie aktuarų, auditorių ir kitų oficiališkų ekspertų patarnavimai?

— o —

Pastaruoju laiku rytinėje Vokietijoje darbininkai atleidžiami iš dirbtuvių neva dėl trūkumo žalios medžiagos. Bet tie vyrai tuojau suimami ir vežami į Baltijos pajūrį uostų platinimui ir tvirtovių kasimui.

— o —

New Yorko "Herald Tribune" neseniai parašė editorialą, užvardintą "The Baltic Tragedy." Girdi, Baltijos kraštai ir Baltijos jūra šiandie yra svarbiausi liūdininkai pasaulinės tragedijos, kurioje smurtas, teroras ir priespauda yra dominuojančios pajėgos.

Taip, dabartinė Europos ir pasaulio tragedija prasidėjo nuo rytinių Baltijos pakrančių, nuo užgrobimo Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

— o —

Sovietai Meta Kviečius Į Šaltąjį Karą Prieš Jungtines Valstijas

Maskva yra nusitarus panaudoti ir kviečius kare prieš Ameriką. Šią vasarą Sovietų kontroliuojamuose plotuose bus bandoma surinkti 16 nuoš. daugiau kviečių, negu 1949 metais. Tas perviršis turėtų siekti 4,5 milionų tonų.

Vietoj sunaudojus tuos grūdus pagerinimui maisto žmonėms, Kremliaus vadai yra nusprendę mesti juos į užsienio rinką tikslu išstumti iš ten amerikiečių kviečius. Patsai V. Molotovas yra pareiškęs, jog "sovietiški kviečiai yra geresnis ginklas už amerikoniškas atomines bombas".

Jungtinės Valstijos jau dabar turi 12 milionų tonų kviečių perviršį. Jeigu bolševikai sumanys "išdompuoti" arba suversti savo kviečius kitose šalyse daug žemesne kaina, tai mūsiškis eksportas visiškai sumažės ir farmeriams gręs bankrutas. O to kaip tik ir siekia Maskva.

Raudonųjų Banditų Taktika Vienoda

Rusai Grobia Kinų Maistą

Ambasadorius Warren R. Austin pareiškė, kad milionai kiniečių badauja, bet neatsižvelgiant į tai kinų komunistiniams veikėjams yra įsakyta kinų maistą siųsti į Rusiją.

Austinas, kuris yra U.S. delegacijos šefas prie Jungtinių Tautų, vienam susirinkime pareiškė, kad Azijos milionams toks rusų elgesys parodys koks yra skirtumas tarp to, ką komunistai pažada, ir ką jie vykdo.

"Mes bandome išaiškinti Kinų komunistams tą pavojų, kuriuo jie rizikuoja bandydami išplėsti savo karinę avantiūrą už Kinijos ribų.

Sekretorius Acheson'as tą įspėjimą jau yra padaręs" — baigė Austinas.

Federalė valdžia yra užsimojusi pagelbėti mažesniems biznieriams. Pastariesiems bus teikiamos paskolos lengvesnėmis sąlygomis ir be taip sunkių garantijų.

Iki šiam laikui bankai buvo taip suvaržyti paskolų teikime, jog mažam biznieriui jų gauti buvo veik neįmanoma.

— o —

Įtakingas Bostono laikraštis "The Christian Science Monitor" ragina J.V. Senatą ratifikuoti Genocido konvenciją arba sutartį. Jeigu toje konvencijoje esą kokie trūkumai, tai juos bus galima pataisyti vėliau.

Dabar, kai anoje pusėje geležinės uždangos vykinamas sistematinis tautų ir opozicijos grupių žudymas, ne laikas esą ginčytis dėl juridinių smulkmenų.

Ištikro, kol tos "tobulybės" bus surastos, tai milionai žmonių bus sunaikinta be jokio protesto ir pasmerkimo iš civilizuotos demokratijos.

Atomic Age—Second Generation

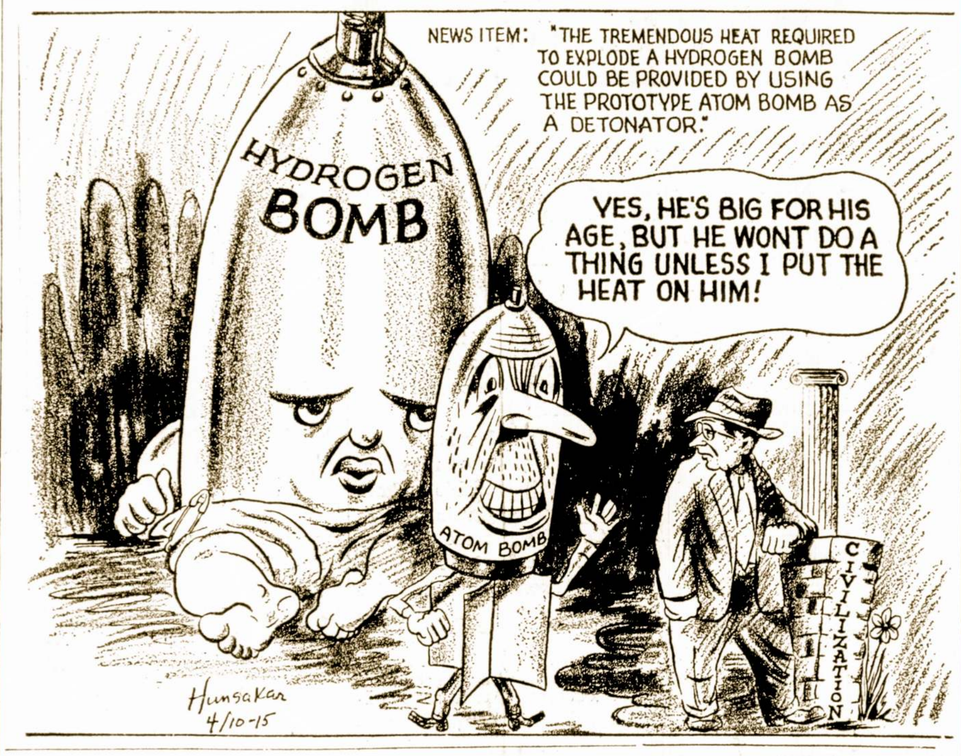

Raudonieji Apgavikai Apsirūpina Vaistais

Herald American, paskutinėje savo laidoje, dideliu antgalviu ir išsamiu straipsniu praneša, kad komunistai, iš vieno centro vadovaujami, pradėjo didelę akciją antibiotikos vaistams surinkti.

Kadangi tos rūšies vaistus Sovietų Sąjunga nesugeba pasigaminti, tai jiems gauti iš Amerikos, komunistai sugalvojo apgavingą būdą: okupuotų kraštų — Lietuvos, Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Rumunijos gyventojai, turį Amerikoje giminių, verčiami rašyti jiems laiškus su prašymu atsiųsti: streptomiciną, aureomyciną ir chloromicetiną.

Tokių laiškų, su gana keistokais turiniais, jau yra gavę ir ne mažai lietuvių. O čionykščiai giminės, nieko neįtardami, tuoj skuba tuos brangiai kainuojančius vaistus pasiųsti neva sergančiam broliui ar sesei Lietuvoje.

Kiti, kad ir įžvelgdami tą komunistų apgavystę, irgi neatsisako tuos vaistus pasiųsti, bijodami, kad rusai neimtų jų gimines terorizuoti.

Tokį apgaulingą vajų rusai veda su tikslu aprūpinti raudonąją armiją reikalingais vaistais, o karui prasidėjus tai bus jiems labai svarbus dalykas.

Sovietai Ginkluoja Raudonąją Kiniją

Žiniomis iš Londono, Sovietų Sąjunga raudonosios Kinijos karinėms pajėgoms perleido nemažą kiekį naikintuvų, kad jie galėtų apsiginti nuo kinų nacionalistų oro antpuolių. Be to, raudonieji gavę ir tam tikrą kiekį bombonešių, su kuriais bus puolamos Hainan ir Formozos salos.

Motinos teisė — didžiausia teisė. — **Floberas.**

Į Vakarų Vokietiją Jau Pasiųsti Raudonieji Agentai

Jau ilgai spauda spėlioja, kad anksčiau ar vėliau rusai darys žygių Vakarų Vokietiją į savo įtakos sferą įtraukti.

Po kelių nepasisekusių bandymų, pravestų diplomatiniu keliu, raudonieji jau jau pradeda griebtis kitų priemonių.

Šių metų kovo mėnesyje į Vakarų Vokietiją iš rusų zonos atvyko 500 komunistų agentų, prisidengę pabėgėlių skraiste. Visi jie buvę apmokinti Kionigswusterhausene, Klein-Machnowe ir kitose Berlyno vietovėse. Jie turį uždavinį ypač pasireikšti Rūro srityje kur yra sukoncentruota Vakarų Vokietijos pramonė. Didesniuose miestuose jie turėsią įrengti atramos taškus streikams kelti ir neramumams ruošti. Į jų destruktyvės veiklos programą yra įtraukti šie miestai: Essenas, Frankfurtas, Karlsrube, Miunchenas ir Stuttgartas. Pinigai tiems tikslams pravesti agentams yra duoti naujomis vakarų Vokietijos markėmis.

Pagal informacijas, gautas iš Berlyno, Sovietų zonos Magistratas už 180 milionų rusų zonos markių, Berlyno pinigų keitimo kontorose, iškeitė naujuosius Vakarų Vokietijos pinigus. Dėl šitos priežasties rusų zonos markės vertė nepaprastai krito.

Paminėtieji agentai yra finansuojami per rusų zonos valstybės saugumo įstaigą.

Lieka tik laukti ir stebėti kokiais būdais bei priemonėmis pradės pasireikšti tų agentų destruktyti veikla alijantų valdomoj Vokietijos dalyje.

Bėgyje kovo mėnesio bedarbių skaičius Kanadoje sumažėjo 5,000. Pavasariui atėjus dar daugiau žmonių ras pelningą užsiėmimą, ypatingai farmose.

Japonų Generolai Pranašauja Greitą Karą

Iš Tokyo pranešama, kad su karo belaisviais iš Siberijos grįžo ir 40 japonų generolų. Jie Pareiškė esą laimingi pasiekę savo tėvynę prieš naujam karui tarp Rusijos ir Jungtinių Valstijų prasidedant.

Maj. gen. Hanjiro Iketani, buvęs Kvantungo trečiosios armijos štabo šefu, išsitarė: "Tai yra tik laiko klausimas, ir karo šūviai gali prasidėti tuoj".

Toliau belaisviai papasakojo, kad komunistų kontroliuojami laikraščiai Siberijoje ir Rusijoje, vaizduoja Sovietų Sąjungą kaip didžiausią taikos mylėtoją. O Jungtinės Valstijos tai esančios tik pasaulio kurstytojos ir gerų santykių ardytojos.

Generolai iš belaisvės grįžo kartu su kareivių-belaisvių transportu, susidedančiu iš 1600 asmenų ir išlaipinti Naizuru uoste.

Mūsų Žemė Karštėja Ir Be Karo

Paul Emile Victor, prancūzų mokslininkas ir tyrinėtojas, šiuo metu rengia ekspediciją į Grenlandiją, su tikslu ištirti dėl kokios priežasties toje saloje pradėjo mažėti ledų masės.

Ekspedicija išvyksta 23 balandžio ir plauks su norvegų laivu. Grendijoj tyrimai tęsis 6 mėnesius.

Mokslininkas nano, kad vandens stoka ir sa isra New Yorko valstijoje turi ryšį su ledų mažėjimu Grenlandijoje. Jis spėja, kad žemė pamažu darosi vis karštesnė. O Grenlandijos ledai, šiaurinės hemisferos vegetacijai, sako, turi nepaprastos svarbos. Dėl tos priežasties mokslininkas ir vyksta į Grenlandiją, kad vietoje ištyrus visus pašalinius veiksmus.

TIE KRAŠTAI TURI BUTI APVALYTI NUO AZIATIŠKO RAUDONO MARO

Komunistai Keičia Politiką Vokiečių Atžvilgiu

Dabar iš Čekoslovakijos atvykstantieji pabėgėliai praneša, kad tame komunistų valdomam krašte anksčiau išleistasis draudimas kalbėti vokiškai jau nebegalioja. Ir todėl ten gyvenantieji vokiečiai jau nebesivaržo kalbėti savo gimtąja kalba.

Tokios komunistų politikos pasikeitimo priežastį paaiškino bolševikų organas "Pude Pravo":

Atsižvelgiant į draugiškus jau smus, kuriuos čekų liaudies demokratinė tauta jaučia rytų Vokietijos liaudies vyriausybei, mes neberandame kliūčių, kurios galėtų trukdyti mūsų krašte kalbėti vokiškai."

Nesunku suprasti, kad toks pakeitimas Čekoslovakijoj buvo padarytas Maskvos pirštui pamojus. O tai komunistams buvo labai svarbu, nes šiuo metu jie bando įrodinėti beesą geriausi vokiečių draugai, ir tokiu būdu tikisi vokiečių tautos simpatijas palenkti į savo pusę.

Išrasti Naujos Konstrukcijos Jet Motorai

Profesorius Giuseppe Belluzzo, vienas iš Italijos žymiausių sprausminių (jet) mašinų konstruktorių, paskelbė naują sprausminėms mašinoms statymo būdą. Naujuoju būdu pastatyti motorai galės būti panaudoti traukiniams, laivams ir sunkvežimiams.

Tokias mašinas galima pastatyti ir labai mažas ir jomis bus galima pasinaudoti taipgi automobiliams ir motociklams varyti. Šis išradimas automobilių industrijoje gali padaryti tikrą revoliuciją.

Sovietai Didina Bėglių Srovę Vakaruose

Pagal praeitais metais santarvininkų sudarytą sutartį su komunistine Lenkija, iš lenkų okupuotos rytų Vokietijos turėjo būti išvežti dar 25,000 vokiečių. Bet kada pirmas jų transportas iš 688 asmenų pasiekė britų-rusų zoną, staiga buvo atsisakyta juos įsileisti į vakarų Vokietijos srytis.

Santarvininkų Aukštoji komisija vėliau paaiškino, kad Maskvos spaudžiama komunistinė Lenkija ruošiasi iš Oder-Neisės

---

Šių Dienų "Laisvoje" Čekijoje

Čekų lakūnai, neseniai pabėgę iš savo krašto, pareiškė: Komunizmas Čekijoje pasidarė nebepopuliarus. Čekų tauta visą laiką gyvena baimėje. Katalikų bažnyčia persekiojama vis žiauriau. Pogrindžio veikla Čekijoje egzistuoja, bet ji laikoma paslaptyje, ir niekas apie ją nieko neužsimena.

Šiame Punkte Amerika Neprivalo Nusileisti

Kaip jau žinoma Rusija įteikė JAV. notą kaltindama, kad būk tai JAV. lėktuvas B-29 skaidęs virš Liepojos — Latvijoje. Kartu sakoma, kad minimas lėktuvas neklausęs paliepimo nutūpti ir buvęs del to apšaudytas. Ištikrųjų gi Amerikos lėktuvas, visiškai neginkluotas, darė paprastus skridimo pratimus iš Vokietijos — Wisbadeno į Daniją. Pakeliui, kaip dabar jau įrodyta, Baltijos jūros erdvėje, ir labai toli nuo Liepojos, buvo rusų nušautas. Kartu su nušautu lėktuvu jūroje paskendo ir visa įgula — 10 žmonių.

Įdomu pastebėti, kad po JV. lėktuvo nušovimo aukštais pasižymėjimo ordenais buvo apdovanoti 4 sovietų lakūnai.

Sąryšy su šiuo įvykiu šveicarų laikraštis "Die Tat" įdėjo įdomų straipsnį, kuriame tarp kitko sakoma:

"Rusų baisus riksmas dėl amerikiečių lėktuvo sienos pažeidimo prie Baltijos jūros duoda įdomų tarptautinės teisės klausimą, kuris regimai buvo primirštas. Būtent, Washingtonas tebelaiko diplomatinius santykius su Latvijos, Estijos ir Lietuvos valstybėmis ir šitų kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą nėra pripažinęs. Dėl to Washingtonas negali pripažinti, kad Baltijos teritorijos perskridimas būtų sienos pažeidimas."

Šiomis dienomis JAV. įteikė iš savo pusės Rusijai notą, kurioje reikalaujama griežtai nubausti prieš žmoniškumą ir prieš tarptautinę teisę nusikaltusius sovietų lakūnus, o taip pat atlyginti už nužudytą lėktuvo įgulą.

"Amerikos Balsas" visą trečiadienio dieną ir naktį 24 kalbomis be pertraukos skelbė J.V. atsakymo notą į Rusų protestą ir sąryšy su lėktuvo nušovimu susidariusias Kongrese ir Senate nuotaikas.

Visos JAV. atstovybės užsieniuose notos tekstą taip pat gavo. Be to, buvo informuotos apie senatorių ir kongresmanų tuo reikalu nusistatymą.

Vokiečiai Neša Nemažą Palaimėto Karo Naštą

Visi trys sąjungininkų aukštieji Komisarai vakarų Vokietijai susitarė dėl okupacijos išlaidų 1950-51 metams, kurios bus padengtos iš vokiečių iždo.

Aukštosios komisijos pareigūnai yra pareiškę kad okupacinės išlaidos fiskaliniams 1950-51 metams sieks nuo 3½ iki 4 bilionų vokiškų markių.

Į okupacines išlaidas bus įskaitomas okupacinės kariuomenės išlaikymas, DP išlaikymas, išlaidos reikalingos vokiečių karinės reikšmės įrengimams sunaikinti, reparacijos ir kita.

SANDARA

THE LEAGUE — LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSP9PER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA
General Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone YArds 7-4789

SUBSCRIFBTION RATES:
In The United States per year $3.00
In Canada and All Foreign Countries per year $4.00

Entered as second class metter OCTOBER 25th, 1929, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, ledžiamas kas Šeštadienis
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros.
840 West 33rd St., Chicago, Illinois
UŽSAKYMŲ KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $3.00
Užsienyje metams $4.00

Fronto Pakeitimas

Kai kongreso komitetas nagrinėjęs prieš-amerikinę veiklą pradėjo sekti rusų šnipų veiklą Washingtone ir Valstybės Departamente, prezidentas Trumanas išdidžiai pareiškė, kad čia nieko daugiau nėra kaip "raudona silkė."

Prieš nekurį laiką senatorius R. McCarthy iškėlė sunkius užmetimus Valstybės Departamentui. Prezidentas ir šia proga pareiškė, kad senatorius McCarthy tais savo užmetimais niekam daugiau nepasitarnaujas, kaip tik Sovietų Sąjungai, o komiteto pirmininkas senatorius Tydings mokėjo tą reikalą taip užsukti, kad McCarthy pasidarė pats lyg kaltinamasis. Atrodė, kad iš viso šio didelio reikalo išeis tik muilo burbulas.

Bet čia staigiai ir visai nelauktas įvyko persilaužimas. Po vieno komiteto posėdžio jo pirmininkas senatorius Tydings pareiškė, kad penkiems FBI agentams įsakyta patiektus kaltinimus toliau sekti ir aiškinti, o taip pat užmegsti ieškojimą kitų pėdsakų. Tuo būdu ir senatorius Tydings pirmą kartą pripažino, kad McCarthy užmetimai turi daug rimtos medžiagos bei pagrindo.

Kartu šia proga atnaujintas tyrinėjimas ir žurnalo "Amerasia" veiklos kurio redaktorium buvo nekuris Philip Jaffe, o bendradarbiais žinomi žmonės. 1945 m. FBI padarius šio žurnalo redakcijoje kratą rado 600 pavogtų slaptų dokumentų, o Edgar Hoover tuomet pareiškė, kad šios grupės žmonių priešvalstybinė veiklą yra nenuginčijama.

Įdomus klausimas kas privertė senatorių Tydings taip staigiai pakeisti tyrinėjimų frontą?

Ar Kongresas Parems "Point Four" Programą?

Šiuo metu Amerikos kongrese įvairiuose komitetuose nagrinėjama nauja programa padėti Amerikos pinigais atsilikusiems (underdeveloped) pasaulio kraštams; tuo būdu pakeliant tų kraštų gyvenimo lygį. Ši nauja programa yra vadinama "point four programa," atseit ketvirto punkto programa.

Senato užsienio reikalams komitetas padarė pataisų prie šios programos ir davė eigą toliau, bet nežinia kiek ji toli nueis. Sekantiems metams šiai programai siekiama gauti 45 milijonus dol.—kas sudarytų tik pradžią milžiniškų išlaidų netolimoje ateityje kaip pareiškė senatorius Connally, minėto komiteto pirmininkas.

Abejojama, kad net pasibaigus Europos ekonominės pagalbos programai 1952 metais, ar toliau kasmet išleidžiamos sumos pinigų pagelbėti užsienio kraštams bus mažesnės kaip du bilijonai dolerių. Ketvirto punkto programa tęstųsi penkis metus. Bet ar tai galas panašioms programoms?

Jeigu Kongresas paremtų ketvirto punkto programos principą, tai mokesčių mokėtojas būtų apkrautas didesniais mokesčiais ir taptų įpareigotas atsilikusių kraštų gerovę pakelti savo gyvenimo sąskaiton.

Jeigu ši ketvirto punkto programa ir būtų reikalinga, tai tą patį atlieka Amerikos pinigais International Bank for Reconstruction and Development ir Export-Import Bankas.

Didysis Melas

Prieš kurį laiką buvo suruoštos diskusijos liečiančios užsienio politikos klausimus. Jos buvo transliuojamos per radiją ir perduodamos Televizija. Diskusijose svarbią rolę lošė ir ponia Rooseveltienė. Kalbant apie Kinijos politiką buvęs karo ministeris ir ilgametis pasiuntinys Kinijoje Patrick Hurley pasakė gerb. poniai daug karčios tiesos. "Jaltoje jūsų diplomatai pardavė visus Atlanto Chartos principus." Taip sakydamas jis turėjo galvoje buvusio prezidento Roosevelto patarėjus—rusų šnipus kaip Alger Hiss.

"Taip, jūs apie tai dabar nenorite nieko žinoti, norite viską pradėti nuo dabarties."

Ir iš tikro, išduota negailestingam ir žiauriam rusų režimui pusė Europos, beveik pusė Azijos su šimtais milijonų žmonių, kur šiandien upeliais teka nekaltų žmonių kraujas ir ašaros.

Ponia Rooseveltienė bandė savo vyro vestąją užsienio politiką teisinti aiškindama, kad visas tas buvo dėl to padaryta, kad Rusija tuomet mums buvusi labai reikalinga. P. Hurley į tai atsakė, kad Rusijai koncesijos buvo duotos ne todėl, bet dėl to, kad mes buvome komunistai. Senatorius Magnuson užsigavęs paklausė: "Kas buvo komunistai?"—Alger Hiss ir visa minia Jaltoje."

Ponia Rooseveltienė ir čia pareiškė, kad tai ne tiesa, o Lauterbach paklausė Hurley ar jis Edward Stettinius knygą apie Jaltos konferenciją yra skaitęs. Hurley atsakė: "Visos knygos, kurios šiandien parašamos apie vestąją užsienio politiką yra niekas daugiau, kaip alibi ieškojimas. Tokios pat reikšmės turi ir išleistoji Baltoji knyga apie Kiniją."

Šie visi klausimai yra labai įdomūs ir skaudūs ne tik JAV, bet ir visam pasauliui.

Reiktų galutinai išsiaiškinti visų juodųjų jėgų veikimą į mūsų anų laikų administraciją ir padaryti žygių nusikaltusius prieš tautą ir visą žmoniją išaiškinti.

Apžvalga

LENKAI SURANDA NAUJŲ PRIEKABIŲ PRIE LIETUVIŲ

Toledo, Ohio lenkų laikraštyje "Amerika-Echo" pasirodė straipsnis, kuriame piktai puolami Lietuvos žmonės už rugsėjo m. 1939 metų įvykius.

Straipsnio autorius sakosi atbėgęs į Lietuvą drauge su būriais lenkų kareivių, kuriuos vijosi raudonoji armija. Girdi, lietuviai ne tik jų nesutiko širdingai, kaip buvę anksčiau skelbta, bet dargi į juos šaudė.

Kaipo pavyzdį paduoda nuotikį Vilkaviškyje lapkričio 11 d. 1939 metais. Internuoti lenkų kareiviai savo valstybės šventėje iškėlė prie barako langelių porą Lenkijos vėliavukių. Kaip bematant lietuviai sargybiniai šovė į lenkus ir tris jų užmušė.

Ši visa istorija mums atrodo išgalvota. Lietuviai ne tik taip žiauriai nesielgė su internuotais lenkais, bet leido jiems pabėgti į užsienį ir tapti vėl laisvais žmonėmis.

UŽ TOKIĄ KRITIKĄ TURĖJO NUSIŽUDYTI

Jugoslavų dienraštis "Polityka" pranešė, jog Albanijos susisiekimo vice-ministeris Riaza Islami nusižudė, bijodamas slaptos policijos. Mat jis viename partijos susirinkime pakritikavo sovietų pristatomus Albanijai sunkvežimius. Anot Islami, Albanija sumoka rusams už naujas mašinas, o gauna pasenusias, tik šviežiai nudažytas. Aišku, tokie trokai menkai gali patarnauti.

Nors Islami buvo centralinio komunistų partijos komiteto narys, vienok toji neatsargi kritika užbaigė jo dienas.

BALTIJOS JŪRA NĖRA SOVIETIŠKU EŽERU

Amerikos nota, pasiųsta į Maskvą sąrišyje su nušovimu amerikiečių orlaivio, pajudino ne vien atlyginimo ir kaltininkų nubaudimo klausimą, bet ir pačios Baltijos jūros bei jos pakrančių reikalą.

Sovietai buvo linkę skaityti Baltijos jūrą savo ežeru, į kurį neprivalančios kištis svetimos valstybės. Tą nusistatymą kaip tik pabrėžė Maskvos "Pravda" paskelbdama, būk Jungtinių Valstijų saugumo sekretorius Johnson, pasiųsdamas savo orlaivį, sumanė pažeisti "teritorinę nepriklausomybę" tų sričių, kurios atsisakė būti amerikiečių kolonijomis.

Čia sovietai turėjo omenyje ne vien Latviją, bet ir Baltijos jūrą. Amerikiečiai neturį teisės plaukioti arba skraidyti oru tose srityse.

Bet Washingtonas į tą viską kitaip žiūri ir atsisako pripažinti tas rusų pretenzijas. Baltijos jūra turi būti atvira visiems, o jos pakrantės, nuo pietinio suomių įlankos kranto iki Štetino yra tik Sovietų okupuotos, bet ne priklausančios jiems.

RAGINA SUPAŽINDINTI KONGRESĄ SU UŽSIENIO POLITIKA

Žinomas kolumnistas David Lawrence išreiškė apgailestavimą kad ne tik Atstovų Buto, bet ir Senato nariai nėra kaip reikiant apsipažinę su mūsų užsienio politika.

Iki šiam laikui valstijos departamentas palaiko nuolatinį ryšį su Senato užsienio reikalų komisija, kurios pirmininku yra Tom Connally, demokratas iš Texas. Išskyrus šios komisijos narius, kiti senatoriai mažai turi progų apsipažinti su užsienio politika.

Dar blogiau esą su Atstovų Butu. Pastarasis turi savo užsienio reikalų komisiją, bet valstijos departamentas mažai kreipia į ją dėmesio ir veik niekad neatsiklausia tos komisijos nuomonės. O tuom tarpu Atstovų Butas plačiau ir ryškiau atstovauja žmonių valią ir pageidavimus.

Bet iš kitos pusės nedaug yra Kongreso tokių narių, kurie ištikro tuomi domautųsi ir bandytų sudaryti sau aiškią nuovoką apie tai kas vyksta Europoje ar Azijoje. Didžiausias jų rūpesnis tai besiartinanti balsavimai.

SOVIETŲ PASIGYRIMAI APIE RYGOS "ATSTATYMĄ"

Maskvos "Pravda," balandžio 3 dienos, š.m. parašė apie nepaprastą atkūrimą ir pagražinimą Latvijos sostinės Rygos. Pravestos tris busų ir dvi gatvėkarių linijos; priemiestyje įsteigtas kultūros parkas ir pan.

O apie namų statybą pasakyta štai kas:

"Besiartinant pavasariui pradėta statyti keletas gyvenamų namų ir supuoklės vaikams." Tai ir viskas. Visam mieste kada nors bus sulipdyti vos keli namukai!

Ją Mylėjau

Skrido gulbė per jūreles
Ir sušlapo sparnelius,
Pamylėjau mergužėlę
Ir užmiršti negaliu.
Veržės dainos sutartinės
Iš jaunos mano krūtinės,
Daug mylėta, daug svajota,
Daug jausmų jau išeikvota...
Bet gi ji to neatspėjo,
Gal būt kitą pamylėjo;
Džiaugsmai mano greit nuvyto,
Kaip lapeliai šalnoj krito...
Oi, mergyte, mergužėle,
Kaip aš tavę mylėjau,
Trumpos buvo valandėlės,
Kai su tavim kalbėjau!

Daugelis žmonių mano turį gilų protą kuomet ten yra tik gili tuštuma.

Varstotas

Rašo Dėdė Albinas

PIPIRAI

Kai Antanui Bimbanovui Clevelande mirtis "žiūrėjo į akis" — neteko peilio. Parašė laišką Cleveland mėrui reikalaudamas grąžinti peilį. Peilis jam esąs reikalingas gintis nuo partizanų.

—*—

Daugelis mūsų menininkų labai gerai moka vertinti kitų meną, bet nepajėgia matyti "vertybės" savo mene. Mat, tėvui visi vaikai yra geri. Taip ir su menu yra, kad tiktai kiti gali tiesingai spręsti.

—*—

Kai kurie tremtiniai dailininkai Dėdę Samą piešia su ūsais. Vyrai, būkite atsargūs! Koks neapdairus skaitytojas gali Dėdę Samą paskaityti Stalinu. O Stalinas nėra Dėdės Samo draugas. Jisai norėtų ne tiktai Dėdę Samą sukišti į terbą, bet ir visą Ameriką raudonu maišu apmauti.

—*—

Mano žmona yra skaitymo čiampionė. Ji mėgsta ramanus skaityti. Pavyzdžiui, naująjį Dr. Margerio "Šliuptarnių" romaną (dar šiltą) per tris dienas perskaitė, net 652 puslapių knygą. Dabar laukia naujo Dr. Margerio romano, kuris yra spaudoje. Daktaras turėtų leisti daugiau romanų, o mano žmona spėja juos skaityti.

—*—

Jeigu žmonės būtų mėgę. darbą, tai mes žemę vis dar tebeartume su basliais. Vietoje sunk vežimių, prekes ant pečių nešiotume, sako Wm. Feather.

—*—

Kai sąjungininkai suraitė vokiečius, tai kaž kodel dešros ir kiilbasai neskanūs pasidarė. Seniau būdavo tokių gerų "Tiuringerių" ir "livervuršų", kad atsivalgytinegalėdavai. O Prancūzijos mados ir garsieji virėjai visiškai užsimiršo.

—*—

Komunizmas subyrėtų kaip dulkės, jeigu žmonėms būtų duota laisvė. Visas demokratinis ir laisvas pasaulis yra nusistatęs prieš komunizmą.

—*—

Neteko man pamatyti Čiurlionio ansamblio, o taip norėjosi. Kągi gali daryti, — pats kaltas, kad bilietų neužsisakiau kol ansamblis dar buvo Vokietijoje. Kai spaudoje pasirodė pirmosios žinios, kad Čiurlionies ansamblis yra užangažuotas Čikagos Civic Opera House, bal. 16 d. premjerai, tai bilietai visi buvo jau "išparduoti". Ne tik aš, bet ir kiti trankėsi, ieškojo, bet bilietų negavo. Sakos per radiją girdėję, kad bilietų pareikalavimas buvęs toks didelis, kad būtų galėję bent 10,000 parduoti, o vietų tebuvę tiktai 4,000. Gaila, bet po laiko...

—*—

Aną dieną su draugu nuvykau apsidairyti ten, kur naujus, modernius, be pogrindžio, namus statė. Bevaikščiojant mudviem po statybos laužą, draugui ant galvos plyta nukrito. Žmogus sukniubo vietoje. Kai jo galva buvo nuvežta ligoninėn, tai buvo peršviesta X-spinduliais. Ir, ačiu Dievui, jo galvoje nieko nerado...

—*—

Viename JAV. rytų valstijos miestelyje per 20 metų neįvyko nė vieno plėšimo. Miestelis turėjo tiktai vieną moterį policininkę. Ji užmiršo šaudyti. Jos šautuvas užšrūdijo, o kalėjimas priaugo voratinklių. Stebūklų pasitaiko, tiktai ne Chicagoj.

—*—

Moters nykštys yra mažas, švelnus ir delikatnas, bet po juo dažnai būna ir didelis vyras prispaustas.

—*—

Amerikoje 60% žmonių yra urbanizuoti. 40% gyvena ūkiuose ir mažuose ūkių kaimeliuose.

—*—

P-nia H. S. Trumanienė sako: Aš nebijau kritikos. Iš jos visuomet ko nors apie save sužinau.

—*—

Naujai primieruotas Suomijos premjeras Kekkonen pataria suomiams būti draugiškesniems Sovietų Sąjungai. Jis tvirtina, kad suomiai kovos rusų pusėje, jeigu kas bandytų veržtis į suomių teritoriją. Man atrodo, kad pats ponas Kekkonen sėdi ant sovietų šakės smaigalio. Kovoti jam vargu beteks, nes Raudonoji Armija suomiams yra panosėje. Ji pirmoji ateis "zuikių" medžioti.

—*—

Gen. Charles de Gaulle yra didelis rinkėjas senoviškų kariškų ginklų. Jis ypatingai mėgsta rinkti kardus ir šautuvus. Man rodos, kad generolas de Gaulle negalės pasinaudoti senoviškais karo ginklais. Jeigu jis rankiotų atomines ir "vandenines" bombas, tai gal šie ginklai, kol dar nėra pasenę, ir būtų reikalingi. Žinoma, jeigu prancūzų karo vadai nebus lepšės...

Kremliaus Valdovas Žaidžia Ugnimi; Gali Labai Skaudžiai Nusivilti

Bolševikai Provokuoja Karą

Bolševikų nušovimas neginkluoto Amerikos lėktuvo su dešimčia žmonių, skrendant per Baltios jūrą, yra karo provokavimas ir nesiskaitymas su žmoniškumo nuostatais.

Šitas žiaurus ir sąmoningas smurtas dar kartą parodo kas yra bolševikai, ir ką jiems reiškia žmonės bei draugiški santykiai.

Bolševikai, kurie viešpatauja Baltios valstybėse ir saugoja Baltijos jūrą nuo baltiečių bėglių, nėra jokios abejonės, pastebėjo Amerikos lėktuvus, kurie kartas nuo karto perskrenda Baltijos jūrą, darydami savo keliones į Skandinaviją. Tas jiems, aišku, nepatiko. Jie nutarė amerikiečius pamokyti ir nuo Baltijos jūros nuvaryti — įsakė savo patruliams, progai pasitaikius, nudėti pasirodžiusį Amerikos lėktuvą.

Ta proga pasitaikė balandžio 8 d. Jie užčiupo tą dieną ant Baltijos jūros vieną Amerikos lėktuvą ir nušovė jį. Nušovimo tvirtinimą darau be jokių "pantipliuškų" todel, kad visi faktai prie to veda. Jeigu būtų buvę kitaip arba taip, kaip bolševikai tvirtina, kad Amerikos iėktuvas atskridęs Latvijon, šaudęs sovietų lėktuvus, buvęs sovietų lėktuvų apšaudytas ir pabėgęs, tai sovietai su protesto nota nebūtų laukę keturias dienas — jie būtų įteikę protestą tą pačią dieną — balandžio 8-tą. To, tačiau, nepadarė iki balandžio 11 dienos. Iš to seka, kad jie laukė kol nušautas lėktuvas ir jame buvę žmonės "pranyks" ir jokio įrodymo prieš nušovėjus neliks. Jie taip pat klausėsi ką sakys ir pasakys Amerika. Padarę ir patyrę kas jiems reikia, bolševikai surašė ir įteikė Amerikai žiaurią notą, kuria apkaltino Ameriką sovietų sienos peržengimu ir sovietų lėktuvų šaudymu.

Tas kaltinimas, aišku, yra niekas daugiau, kaip tik bolševikiškas akyplėšiškumas: patys svetimą teritoriją trempia, patys kitus šaudo ir patys protestuoja. Jie patys prisipažino, kad sėdi Latvijos teritorijoje ir šaudo amerikiečius iš tos teritorijos. Jie yra kitų teritorijoje neteisėtai ir drįsta kaltinti kitus neteisėtumu. Jie sako, kad amerikiečiai į juos šaudė, o faktas yra, kad Amerikos lėktuvas šautuvų neturėjo ir į juos šaudyti negalėjo.

Kadangi jie meluoja apie šaudymą, tai, visai naturalu, gali meluoti ir tikriausiai meluoja apie amerikiečių lakūnų buvimą Latvijoje. Bolševikai melavime ir faktų kraipyme bei fabrikavime yra pirmos rūšies specialistai. Kiekvienas lietuvis tą labai gerai žino.

Šale melų ir akyplėsiškumo, bolševikai yra begėdžiai ir sadistai. Jie (anot jų pačių tvirtinimo) apšaudė Amerikos lakūnus, prieš juos, aišku, jokių įrodymų neturėjo, tačiau juos šnipais apšaukė ir kitaip paniekino, jų šaudytojus medaliais apdovanojo ir į padanges iškėlė.

Toks elgėsys, taikos laiku, yra negirdėtas. Taip biauriai ir užgauliojančiai nesielgė nei Hitleris ir Hirojito. Del tokio biauraus ir įžeidžiančio poelgio Amerika būtų visai pateisinta pasielgti taip, kaip senatorius Bridges rekomenduoja — pasiųsti Baltijos jūron ginkluotus patrulius.

— Aeronautas.

Maloni Žinia

Moterėlė nuėjusi pas daktarą pasakoja:

— Blogai jaučiuosiu; tur būt man nebeilgai teks gyventi.

Gydygojas apžiūrėjęs pacientę taria:

— Nesirūpinkite savo sveikata. Tamsta dar palaidosite dabartinį savo vyrą ir antrą magaryčiom.

Pacientė nusišypso ir nedrąsiai sumurma:

— Ach, ponas daktare! Jūs tą sakote kad suteikti man malonumo...

District Savings

SAUGI ir PELNINGA VIETA Taupymui

Valdžia Apdraudžia Taupymo Sąskaitas

Kiekviena taupymo sąskaita yra U. S. Valdžios agentūros apdrausta iki $5,000.00. Taupyti galite kiek tik norite ir kada norite.

PELNINGAS DIVIDENDAS

Jūsų doleriai čia pakinkomi į darbą ir neša jums pelningą dividendą, kuris išmokamas kas šeši mėnesiai.

District Savings AND LOAN ASSOCIATION
3236 So. Halsted Street
Phone: CAlumet 5-4118
Jos. M. Mozeris, Secretary

Apie Ivairius Dalykus

Įvairių Kraštų Mokslininkai Tyrinės Šiaurinę Salą

Mokslininkų grupė, kurią sudaro atstovai iš 16 tautų, rengiasi išvykti į vieną sala netoli Šiaurinio Poliaus ištirti ar žemės klimatas darosi šiltesnis ir ar didieji ledynai pamažu tirpsta, kaip tai atsitinka Alaskoje ir Norvegijoje.

Į tą 20-ties ekspertų grupę įeina kanadiečiai, amerikiečiai, anglai, suomiai, ir norvegai. Juos lydės šveicarai, kalnų laipiotojai. Specialiai paruošti orlaiviai nuskris į tą Baffina salą, kuri yra du sykius didesnė už Anglija. Jeigu mokslininkai atras, jog ledynai ir tenai tirpsta, tai bus aišku, jog oras šiauriniuose plotuose darosi šiltesnis.

Tas Patinka Ko Mažiau Patys Turi

Jeigu jūsų paklaustų kokie gėrimai yra populiariškiausi saulėtoje Californijoje, jūs, be abejo, atsakytum, jog vynas ir vaisių sunkos. Bet tai būtų klaidinga. Tos valstijos žmonės išgeria 7 kartus daugiau alaus, negu vyno. Metinė konsumpcija alaus vidutiniai siekia 22 galionų asmeniui, tuom tarpu kaip vyno vos trejetas galionų.

Teismas Atsisakė Pripažinti Jį Pagarsėjusiu Banditu

Atsiranda žmonių, kurie norėtų įgyti bandito titulą, bet teismai atsisako patenkinti jų norus. Union, Mo. atsirado tulas Frank Dalton, 102 metų, kuris uzvedė teisme bylą, reikalaudamas pripažinti jį istoriniu plėšiku Jessie James, kurį taip išgarsino krutamų paveikslų filmos.

Nors Frank Dalton visaip įtikinėjo kad jis yra ta "garsenybe", teisėjas Ransom E. Breuer skepiškai pažiūrėjo į tą viską. "Jeigu tu ištikro būtum Jessie James, tai pasimelsk Dievui, kad atleistų tau tovo prasikaltimus", pareiškė teisėjas.

Vikingų Žygiai į Lietuvą Viduramžių Laikais

Lietuvių giminės atvyko į Baltijos pakrantes keletą šimtmečių prieš Kristaus užgimimą. Jie pritaikė akmens ir bronzos kultūrą, jie mokėjo panaudoti žemdirbystės įrankius. Bet apie tos gadynės lietuvius nedaug turime tiesioginių žinių.

Bet aštuntam šimtmetyje po Kristaus į Lietuvą pradėjo lankytis vikingai. Jie atvykdavo arba kaipo užkariautojai, arba kaipo pirkliai. Nuo to laiko prasidėjo platesni ryšiai tarpe lietuvių ir išorinio pasaulio, kuriuos užrekordavo chronininkai. Nemuno pakrantėse, ypatingai įvairių daiktų liekanos ir net sodybų pėdsakai. Vikingai įsiveržda vo į krašto vidurį ir ten išbūdavo iki vietiniai jų neišvydavo. Spėjama, jog lietuviai išmoko iš vikingų kariavimo gudrybių, kurios vėliau pagelbėjo lietuviams apsidirbti su gausingesniais slavais.

Mirė Tikras Politinis Pranašas

Neseniai Bemus Point, N. Y. mirė buvęs valstijos sekretorius Wilsono laikais — Bainbridge Colby. Savo laiku, kuomet prez. Rooseveltas pripažino Sovietų Sąjungą, Colby pareiškė, jog tai yra "didžiausia mūsų šimtmečio klaida". Jo pranašavimas pilnai pasiteisino.

Įsigykite Antikomunistinės Informacijos Ženklelius

Lietuvių Tremtinių Draugija Waterbury, Conn., išleido žymaus lietuvio dailininko nupieštą antikomunistinės informacijos ženklelį. Ženklelis yra spalvotas, maždaug normalaus pašto ženklo didumo.

Antikomunistinės informacijos ženklelis turi tikslą per visą pasaulį skleisti informaciją, kad komunizmas išnaikina tautas ir kad Lietuva yra komunizmo vergijoje.

Antikomunistinės informacijos ženkleiis lipintinas įvairios korespondencijos vokuose, ant siuntinių, atvirukų, laiškų, raštų ir tt. Jis su siunčiama ir gaunama korespondencija turi eiti per rankų rankas ir visų dėmesį atkreipti, kas yra komunizmas.

Antikomunistinės informacijos ženklelio nereikia lipinti voko vietoje, kurioje turi būti lipinamas tikrasis pašto ženklas.

Ženklelis tuo tarpu gaunamas Watreburio Lietuvių Tremtinių Draugijoje:

Lithuanian Society of Former DPs., P. O. Box 64,
Waterbury, Conn.

Ženklelį įsigyti kviečiami visi tremtiniai ir visi kiti patriotai lietuviai ir jų organizacijos. upių linijos išvaryti nuo 250,000 iki 300,000 vokiečių. 25,000 buvo sutikimas duotas persikelti į vakarus, jei jie ten turi savo giminių; gi kitų įsileisti nebegalima, nes vakarai jau ir taip yra perpildyti pabėgėliais.

Rusai vis didindami pabėgėlių srovę remiasi Jaltos ir Potsdamo susitarimais, o tikrumoje nori santarvininkų valdomoj vakarų Vokietijoje sukelti ekonominius sunkumus ir pakenkti Maršallo plano realizavimui, tad aukštosios komisijos susirūpinimas yra visai suprantamas.

Antikomunistinės informacijos ženklelį įsigyje, turėtų jo ko didžiausią skaičių siųsti savo pažįstamiems visuose pasaulio kraštuose, kad ir jie galėtų tą ženklelį lipinti ir skleisti antikomunistinę informaciją.

Tremtinių Dr-ja antikomunistinės informacijos ženklelį taip platina: už 1 dolerį siunčia 3 lapus (po 54 ženklelius kiekviename lape), iš viso 162 ženkl.

Antikomunistinės informacijos ženklelio išleidimo išlaidas padengus, visas pelnas, jei jo bus gauta, Draugijos bus padalintas Lietuvos laisvinimo (Tautos Fondui) ir lietuvių kultūriniems reikalams. Tremtinių Draugija šia visa akcija pati sau nesiekia jokios medžiaginės naudos.

KENOSHA, WISC.

Likviduojama Lietuvos Balso Draugija

Lietuvos Balso Draugija buvo sutverta 1910 metais, kaipo pašalpinė draugija. Lietuvos Balso Draugija, tai puikus vardas! Draugija turėjo gražių punktų ir savo konstitucijoj, bet su savo geresniais darbais mažai tepasižymėjo.

Draugijoj priklausė skirtingų įsitikinimų žmonės, bet vėlesniais laikais buvo nustelbta komunistinio elemento. Suprantama, tokiose aplinkybėse draugija jau negalėjo tinkamai ilgiau laikytis. Dabartiniu laiku draugija turėjo 88 narius, visi susenę; turto apie $4,700, ir tuos pinigus nutarė pasidalinti.

Tik tie lietuviai nepadarė klaidos, kurie rašėsi į SLA.

— J. K.

ŽINIOS IŠ BOSTONO

Pranešimas

A.L.T. Sandaros mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 30 dieną, 1950 m. nuosavam name, 124 F St., So. Boston, Mass., 2 val. po pietų.

Kiekvienio nario pareiga šiame susirinkime dalyvauti, nes bus apkalbėta apie jubiliejinį Sandaros numerio išleidimą, apie Sandaros kuopos veikimą vasaros sezone, delegatų rinkimas į Sandaros seimą, kuris įvyks birželio pabaigoje Baltimore. Šiame susirinkime dalyvaus Sandaros redaktorius M. Vaidyla, kuris raportuos apie veikimą, ir be to, dar nario pareiga ateiti ir užsimokėti duokles kas neužsimokėjęs..

Tą pačią dieną Sandaros 7-ta kuopa rengia metinį bankietą Lietuvių Piliečių Draugijos svetainėje, kampas Exsilver St., So. Boston, Mass.

Tokiu būdu, Sandaros 7-tos kuopos nariai kviečia visus geros valios lietuvius dalyvauti šiame bankiete, kur visi turėsim gerus laikus ir be to, dar šiame bankiete dalyvaus Sandaros redaktorius M. Vaidyla.

J. Arlauskas,
Fin. Sekretorius

SLA. 43-čia Kuopa Išrinko Delegatus ir Balsavo už Pildomą Tarybą

SLA. 43-čios kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 12 d., 1950 m., Lietuvių Piliečių Dr-jos svetainėje, E ir Silver St., So. Boston, Mass.

Susirinkime dalyvavo apie 60 narių, kurie turėjo teisę balsuoti. Mat šiame susirinkime buvo renkami seimo atstovai ir balsuojama pildoma taryba. Atstovais išrinkti šie nariai: S. Chase, S. Mockus, Dr. A. Kapochy, adv. K. Kalinauskas, J. Arlauskas, Mrs. Cunys, Mrs. Mockus, Leo. Stasiulis.

Į Pildomą Tarybą gavo sekanti kandidatai tokį skaičių balsų:

Į pirmininkus: — Laukaitis 15 bals, Bogočius 3, Kalinauskas 39.

Į vice-pirm. P. Dargis 43.

Į sekretorius — Vinikas 48, Tysliavienė 8.

Į iždininkus — Gugis 31, Trečiokas 21.

Į iždo globėjus: Maceina 18, Mikužiūtė 4, Devenienė 8, Arlauskas 42, Valickas 2, Butvitis 28.

Į daktarus kvotėjus: — Dr. S. Biežis 34, Šliupaitė 18.

— Dalyvis.

Patarimas

Jaunas rašytojas atsikreipė į Oscar Wilde'ą nusiskūsdamas kad jo veikalai neranda atgarsio nei publikoje, nei kritikuose.

— Tai yra tylėjimo suokalbis, nukreiptas prieš mane. Patarkite man ką aš turėčiau daryti.

— Prisidėkite ir jūs prie to suokalbio — atsakė Wilde.

New Haven, Conn.

Palaidojus Jievą Kvaratiejienę

Balandžio 4 dieną atsiskyrė su šiuom pasauliu Jieva Kvaratiejienė, mūsų kolonijos gerai žinomo veikėjo Motiejaus Kvaratiejaus žmona.

Jievutė kovojo su sunkia liga jau per kelis pastaruosius metus, ir mirtis ją pakirto, kuomet jos draugai ir saviškiai tikėjosi ir laukė jos pasveikstant. Ji buvo palaidota balandžio 8 dieną, prieš pat Velykas, su bažnytinėmis apeigomis "Beaverdale" kapinėse. Laidotuvės buvo gan didelės.

Vėlionė Jieva paliko nuliūdime vyrą Motiejų ir dvi dukteris — Oną ir Virginiją, tris seseris ir du broliu, taipgi daug giminių. Vėlionė buvo gimusi Anglijoj, ir jos tėvai ją dar mažą atsivežė į Ameriką. Jieva, pagal tėvus — Meižytė, nebuvo mačiusi Lietuvos, bet lietuvius mylėjo geriaus už kitus, ir sveika būdama visur dalyvavo, kur tik buvo lietuviški parengimai ir bile kokios pramogos. Taipgi, ji uoliai dalyvavo draugijiniame gyvenime, kaip pav., ji išbuvo ilgus metus vietinės Moterų Apšvietos Draugijos raštininke ir SLA. kuopos iždo globėja.

Jos artimi draugai, reiškiame gilios užuojautos jos likusiai šeimai. Lai būna lengva Amerikos žemelė, Tau Jievute!

— A. V.

Tikra Nelaimė

Zaurienė skundžiasi savo draugei:

— Žinai, brangioji, aš per tuos šalčius buvau tiek užkimusi, kad ištisas tris dienas negalėjau kalbėti.

— Aš pilnai suprantu kiek tau teko kentėti!

Waterbury Conn.

Toks Koncertas Pirmą Kartą Waterburyje, Conn.

Kai 1949 metų pradžioje du didieji dainininkai: Antanina Dambrauskaitė ir Stasys Baranauskas — gastroliavo Anglijoj, tada anglų spauda rašė: "Aš pirmą kartą mano gyvenime girdėjau tokį puikų tenorą Stasį Baranauską", (Consett Guardian, 1949, vasario 17). "Stasio Baranausko balsas man taip puikiai primena garsųjį Caruso jo jaunystės dienose" (The Telegram, 1949, vasario 18). "Ar kas gali geriau išdainuoti 'La Tosca', 'Butterfly', 'Il Travatore", kaip tas milžiniškos jėgos tenoras Stasys Baranauskas", (The Times, 1949, vasario 21).

O apie Antaniną Dambrauskaitę mirgėjo anglų spauda šitokiais atsiliepimais: "Ta dainininkė turi, sakytum, Dievo padovanotą balsą. Ji taip graikščiai jį valdo ir taip įspūdingai išpildo arijas, jog klausytojas paskęsta grožyj ir susižavėjime", (Consett Gardian, 1949, vasario 17). "Yra dainininkų, kurie nuvargina klausytojus. Tyras, aukštas ir niuansinuotas lyrinis sopranas Antaninos Dambrauskaitės kaž kaip pripildo kiekvieną gyvumu, pasitenkinimu ir neįkainuojamu pasigerėjimu", (The Time, 1949, vasario 18).

Taigi — šie du dainininkai — Lietuvos operos garsenybės — taip sužavėję anglų išlepintą publiką, pasirodys didžiuliame koncerte **Waterbury**, balandžio 30 dieną, parapijos salėje. Jie patieks savo geriausį repertuarą, perpildytą lietuvių dainomis ir žinomiausių operų arijomis. Šis koncertas skirtas visiems Connecticut'o valstijos lietuviams. Nepaprastas juo susidomėjimas užtikrina dainininkams pilną pasisekimą. Pastebėtina, kad kaip tik koncerto dieną dar bus atdara Lietuvių Dailės Paroda. Atvykę į koncertą iš kitų kalonijų galės ta pačia proga aplankyti ir parodą.

Tokio pobudžio koncertas bus pirmas ir gal paskutinis Waterry ir Naujoj Anglijoj. Tik reikia apgailėstauti, kad koncerto rengėjai negavo didesnės salės tokiai lietuvių kultūros manifestacijai, nes Antaniną Dambrauskaitę ir Stasį Baranauską girdėti norėtų kiekvienas lietuvis. O juos reikėtų parodyti ne vien lietuviams, bet ir kitataučiams. — V. A.

Blogas Pagarsinimas

Mr. Aldwyn, mažas raštininkėlis banke, numirė. Savo testamente jis užrašė savo turtą — $250 bankui, "kuriame dirbau visą savo gyvenimą ir kuris suteikė man galimybę tuos pinigus sukrauti..."

Bankas atsisakė priimti tuos pinigus, nes atrodė tai būsianti bloga reklama.

Racine, Wis.

TMD. 121 kuopa gyvai veikia. Šokėjų grupė buvo pakviesta į Milwaukee, Wis. dalyvauti miesto naujos Arenos atidarymo iškilmėse. Šokėjai dalyvavo programe bal. 11 d. vakare, kurio pamatyti buvo susirinkę apie 15,000 žmonių.

Šokių išpildyme dalyvavo: Milwaukee Kultūros Klubo jaunuoliai, Racino TMD. jaunuoliai ir iš Kenoshos šokėjų grupė. Šoko "Kubilą" atskirai trys grupės ir kenoshiečiai vieni pašoko "Malūną".

Daug darbo ir laiko įdėjo visi dalyviai, bet daugiausiai teko gerbiamam prof. P. Labanauskui. Prof. Labanauskas dalyvauja visur ir visuose parengimuose; jo laikas labai brangus, vienok jo ryžtingas atsidavimas tautinės veiklos sustiprinimui, viską pergali. Didžiuojames turėdami savo tarpe prof. Labanauską!

M. Kasparaitis.

Skaitykit "Sandarą"

Tėvynės Mylėtojų D-jos Reikalai

Šiuo turiu garbės pranešti visoms TMD. kuopoms, kad šią vasarą įvyks Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimas Baltimore, Md., birželio 27 ir 30 dienų vakarais (tam pačiam viešbuty kur bus ir SLA. seimas).

Prašomos visos kuopos ruoštis prie būsimo seimo: atstovais, sumanymais, sveikinimais ir, jei išgalima, kad ir mažą auką skiriant spaudos fondui naujų knygų išleidimui. Visus laiškus seimo reikalais prašome siųsti šiuo adresu:

P. P. Jaras,
10 So. Pulaski St.,
Baltimore 23, Md.

Vėliaus seimo reikalais dar bus keletą sykių išsireikšta. Tėmykit "Sandarą".

TMD. Sekr. ir Knygius
M. Kasparaitis.

Šiais Laikais

— Ar dar vis jūs streikuojate?

— Ne, šiandie turiu laisvą dieną padirbėti.

• MUSŲ NAUJAUSIAS PRODUKTAS •

Skani Lietuvos Kaimo

RUPI RUGINĖ DUONA

IŠVEŽIOJAME CHICAGOJE IR PRIEMIESČIUOSE.
Siunčiame į visus miestus Amerikoje Paštu.
Siuntinius gausite per vieną dieną.
SKAMBINKIT Tel. FRontier 6-4622 Arba RAŠYKITE:

PIVARONAS BAKERIES
4622 So. Marshfield Ave. – Chicago 9, Ill.

Telefone SOU. 3141

BORIS BEVERAGE CO
JUOZAS ARLAUSKAS, SAVININKAS

PRISTATOM TONIKĄ ir VISOKIOS RŪŠIES ALŲ BALIAMS, VESTUVĖMS ir VISOKIOMS KITOMS PRAMOGOMS Į NAMUS IR Į SALES.
VISAIS REIKALAIS KREIPKITĖS PRIE
BORIS BEVERAGE CO.
220 E Street So. Boston, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOSTONE, TAI YRA
SOUTH BOSTON CAFE
V. BALIUKONIS, Sav.
Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstaigoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.
SOUTH BOSTON CAFE
260 Broadway So. Boston, Mass.

SMAGI, JAUKI IR MALONI UŽEIGA
SILVER CAFE
S. ZAVADSKAS, Sav.
Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką Linksmai Praleisti.
KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI ATSILANKYTI!
SILVER CAFE
324 Broadway So. Boston, Mass.

ŠLIUPTARNIAI

Pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi KNYGA (ISTORINIS ROMANAS) apie Amerikos lietuvių tautinį ir kultūrinį atgimimą, apie jų sunkumus, vargus, kančias ir kovas dėl geresnio būvio ir šviesesnio rytojaus...

652 didelio formato puslapiai; Dr. Šliupo, "dėdės" šerno ir Kun. Dembskio atvaizdai; audeklo viršeliai.

Kaina tik $5.00: mažiau kaip 1 centas už puslapį!

Reikalaukite šiuo adresu:

DR. AL. MARGERIS
3325 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.

LIETUVIU TEATRAS "ATŽALYNAS"

1950 M. BALANDŽIO MĖN. 30 DIENĄ, SEKMADIENĮ, SAKALŲ SVETAINĖJE, 2337 SO. KEDZIE AVE.

"TARIAMASIS LIGONIS"

MOLIERO 3 V. KOMEDIJA

Režisierius JURGIS BLEKAITIS
Dailininkas ALBINAS BIELSKIS

Po Vaidinimo ŠOKIAI Grojant
BUDDY BAROWS ir Jo Orkestrui
BARAS ir UŽKANDŽIAI

Vaidinimo Pradžia 4 Valandą Po Pietų

Bilieto Kaina $1.25 (Tax Incl.)

Sveikatos Reikalai

Ligos Kurios Sukeliamos Mažiausių Bakterijų

Šį sykį pakalbėsime apie infekcines ligas, ypač vieną jų rūšį — virusines ligas.

Kaip visi žinome infekcinės ligos yra sukeliamos tam tikrų mikroorganizmų matomų tik padidinamų stiklų pagalba.

Kaip buvo rašyta "Sandaros" praeituose numeriuose, kad tik XIX šimtmečio pabaigoje Dr. R. Koch'as pirmas surado priežastį ir aprašė kai kurias bakterijas. Bet tais laikais dar niekas nežinojo apie tą ligų rūšį sukeliamą virusų, nes tai mažiausias agentas bakteriologijoj, kuris sukelia ligas.

Mikroorganizmai nekelią ligos skirstomi į protozoas, grybelius, bacilas, ricketsias ir virusus.

Iš jų mažiausias yra ricketsios ir virusai. Ricketsios yra tarp virusų ir bacilų, tai tarpinės rūšies ligų sukelėjai, nes jie yra didesni už virusus, ir mažesni už bacilas.

Virus'ai yra patys mažiausi ir sukelia labai daug mums žinomų ligų.

Aš čia jų visų neminėsiu, nes kaikurios labai retos, bet dažniausiai pasitaikančios yra šios: sloga (šaltis), encefalitas, kojų ir nagų liga infekcinis hepatitas, influenza, tymai, rauplės, vėjarauplės, trachoma, tam tikra karpų rūšis, geltonasis drugys, poliomyelitas, tam tikra rūšis plaučių uždegimų ir tt.

Daug dar ligų galima būtų paminėti, bet jos jau retesnės ir pas mus nepasitaiko arba jų žmonės negirdi. Daugiau jų pasitaiko vakarinėse valstybėse.

Kaip sakiau, virusai yra labai maži ir nevisiškai ištirti. Nėra žinoma ar tai yra mikroorganizmai ir kokia jų struktūra. Jie matomi tik su labai stipriais padidinamais stiklais, su paprastu mikroskopu virusų negalima matyti, nes jie tokie maži, kad neužtenka normalaus mikroskopo. Tam vartojami moderniški, taip vadinami, elektroniniai mikroskopai.

Kaip virusai dauginasi nelabai aišku, bet žinoma, kad jie gali daugintis esant patogioms sąlygoms ir gyvose celėse, bet be gyvų celių joks virusas iki šiol nebuvo užaugintas ir nevyksta jų dauginimasis.

Virusų didumas yra įvairus. Vieni siekia vos 8 iki 15 milimikronų, o kiti yra net iki 275 milimikronų. Didieji siekia net gyvųjų mikroorganizmų dydį. Užtai ir yra didelės diskusijos ar virusai yra gyvos ar negyvos būtybės. Nors jie turi kai kurias savybes, kurios charakteringos tik gyvoms būtybėms, bet yra kaškurių savybių, kurios charakteringos negyvoms būtybėms.

Persirgus virusine liga gaunamas imunitetas, (atsparumas tai ligai) ir žmogus jį turi, dažniausia, visam gyvenimui. Pav., tymai, rauplės ir tt. Bet kaikurios, kaip sloga, influenza, herpes neduoda imuniteto ir žmogus gali sirgti vieno sezono metu labai daug kartų.

Nors tie mikroorganizmai arba virusas yra labai maži, bet gana atsparūs vaistams ir iki šio laiko nebuvo daug vaistų jiems nugalėti. Beto buvo ir todel sunku kovoti su jais, kad jie randasi celių vidui ir norint virusą užmušti reikia paveikti ir celę. Bet modernioji medicina eina ne žingsniais, šuoliais ir šiandien jau turime priemonių kovoti ir su jais.

Inž. A. Rudis Išvyko į Pietų Ameriką

Chicagoje plačiai žinomas pramonininkas Inž. Antanas Rudis praeitą ketvirtadienį, balandžio 20 d. 6 val. po pietų United Air Lines lėktuvu išskrenda į Santos miestą Brazilijoje, kur dalyvaus Interamerican Council of Commerce and Production konferencijoje. Iš Jungtinių Valstybių toje konferencijoje pakviesti dalyvauti 50 pramonininkų tame skaičiuje ir mūsų tautietis A. Rudis.

Konferencijoje bus svarstomi klausimai kaip išplėsti ir pagilinti ekonominius ryšius tarp Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių. Konferencija užtruks nuo balandžio mėn. 23 ligi 28 dienos. Po to, konferencijos dalyviai bus supažindinti su Brazilijos ekonominiu gyvenimu, aplankys žymiausias tos šalies ūkio ir pramonės įmones.

Po konferencijos inž. Antanas Rudis, lydimas Uragvajaus konsulo Chicagoje p. Felikso Stungevičiaus, aplankys Uragvajų, Argentiną, Čilę, Paragvajų, Boliviją, Peru, Ekvadorą, Kolumbiją ir Venecuelą. Kelionėje p. Rudis numato užtrukti apie mėnesį laiko.

Šia proga tenka pažymėti, kad inž. Antanas Rudis be savo tiesioginių pareigų kaip stambios plieno apdirbimo įmonės Rockwell Engineering Co. prezidentas, daug laiko skiria lietuviškam visuomeniniam veikimui. Jis yra Šv. Kazimiero Akademijos Statybos Fondo Pirmininkas, Lithuanian Chamber of Commerce of Ill. pirmasis vicepirmininkas, Chicagos Amerikos Lietuvių Tarybos narys, Kolumbo vyčių 4-tojo laipsnio narys, ir daugelio kitų organizacijų dalyvis ir rėmėjas.

A. Rudžio kelionės metu Rockwell Engineering Co. reikalus tvarkys p. Marija Rudienė, kuri yra tos kompanijos partneris.

Graikijoje Žuvę 80,000 Partizanų

Amerikiečių karinės misijos vadas Graikijoje gen. James A. Van Fleet paaiškino, jog grumtynės su komunistų partizanais Graikijoje buvo tikras karas. Komunistų žuvę 80,000, o nacionalistų apie 45,000. Dabar viskas jau yra apmalšinta.

Jis Atsivertė

Penktas Laiškas Perkūnui

Va, atėjo laiškas penktas,
Į trikampį jis sulenktas.
Turbūt tiesą jau pažino,
Kad kaltu prisipažino.

Tonas buvo daug piktesnis,
Dabar darosi švelnesnis.
Ein į šalį negerumas,
Nyksta, blanksta raudonumas.

Esam vaikai mes Adomo,
Broliai Abliaus, o ne Kaino.
Tad ne mes tamsos nešėjai,
Tautos laisvės užmušėjai.

Ne be nuopelno Perkūnas,
Paguldytas tas tyfūnas,
Kurs Perkūną šnipinėjo
Ir jo kulkas čiupinėjo.

Mes sargyboje stovėkim,
Už Lietuvą galvas dėkim.
Lai pranyksta barbarizmas —
Raudonasis bolševizmas.

Kam jau galva atsigodė,
Tam ir tiesa pasirodė.
Kaltes atgailodams, grįžta
Ir tolesniai nebeklysta.

Spaudžiu ranką, būk laimingas.
Juk lietuvis, būk protingas.
Būk to vardo pilnai vertas,
Nebepirmą sakau kartą.

Šventai dirbk ir būk teisingas,
Nes tu tautai reikalingas.
Būk tautietis, patriotas,
Nebūk Judas, nei Pilotas.

Truputėlį gal nevykęs,
Pasirodei greit supykęs.
Toks piktumas plaukus smaukia,
Veidą sendo, kaktą raukia.

— Perkūnas.

Laisvėje Laisvai Ir Pasisakoma

Burmistras Lee Bettinger, republikonas, iš Kodiak, Alaskoje, pareiškė, kad alaskiečiai reikalauja valstijos teisių, nes tokiu būdu jie tikisi pasiliuosuoti nuo nacional-socialistinių varžtų.

Senato komitete, šių metų balandžio mėn. 24 d., kur buvo rišamas Alaskos valstijos klausymas, tas pats burmistras prašneko sekančiai:

"Man būtų nesuprantama, kad senatoriai, kurie neigia socializmą, pasipriešintų Alaskos valstijos biliui. Alaska turėtų turėti valstijos teises ir laisvę.

Šiuo metu Alaska gyvena po socializmu. 90% jos žemių priklauso federalinei valdžiai, kuri kontroliuoja ne tik mūsų kraštą, bet ir to krašto resursus. Jie tvarko mūsų žvejybą, mūsų anglį, žibalą ir mineralus.

Valdžia tvarko mūsų teismus, skiria mums teisėjus, parenka gubernatorius, valdo geležinkelį ir iš Vašingtono siunčia biurokratų hordas mus valdyti.

Na, ir jei tai nėra socializmas, tada aš jau nebežinau to žodžio prasmės".

Taip žmonių rinkti atstovai kalba tik laisvose Amerikos Jungtinėse Valstybėse. Gi tegul taip prašneka, kad ir tas pats rytų Vokietijos Grothewol, Rumunijos — Anna Pauker ar Lietuvos — Paleckis, tuoj jie užmirštų kada yra gimę ir važiuotų pasigydyti į sovietų "sanatorijas", kaip kad savo laiku išvažiavo Dimitrovas, o grįžo "pasigydęs" su stikliniu karstu.

Taigi demokratijos ne visur vienodos.

ČIURLIONIEČIŲ KONCERTAS ČIKAGOJ BUVO ĮSPUDINGAS IR ŽAVINGAS

Publika Užpildė Didžiulę Civic Operos Salę

Vai lėkite dainos,
iš vargo nupintos...
("Elegija", Pr. Vaičaitis)

Čikagos lietuvių visuomenė š.m. balandžio mėn. 16 d. The Civic Opera House turėjo progos pasigėrėti Čiurlionio ansamblio menu, reiškiamu lietuvišką ja daina šokiu ir muzika (kanklės, skudučiai ir rageliai), apie ką norėtųsi nors trumpai pasidalinti mintimis su skaitančiąja visuomene, o ypač su čikagiške, kuri neturėjo laimės patekti į šį koncertą vien dėl to, kad pritrūko bilietų!

Mišrusis choras padainavo 12 dainų, moterų—3 ir vyrų—4 dainas. Viso padainavo 19 lietuvių liaudies dainų, harmonizuotų kompozitorių: J. Naujalio, J. Švedo, J. Žilevičiaus, V. Marijošiaus, J. Karoso ir Čiurlioniečių ansamblio dirigento A. Mikulskio.

Žavūs lietuvių liaudies dainų akordai, tai gyvos tai liūdnos melodijos švelniai plaukė iš čiurlioniečių jaunų krūtinių ir mistiškai sklydo po erdvią salę, kur jautriai dirgino klausovų ne tik klausą bet ir širdis. Meniškai išreikštosios mūsų liaudies dainų melodijos ne vieno jautresnio klausovo mintis nunešė į lygiuosius laukus, kuriuose ramiai banguoja vešlieji javai, į ramiai ošiančias mįsliuogąsias girias, nuvedė mus prie pakelėse rymančių masliųjų Rūpintojėlių, prie kurių lietuvė sesulė ar brolelis išlieja savo širdgėlą, pasisemia naujų vilčių bei dvasinių jėgų. Švelni daina, kanklių, skudučių bei ragelių palydima, ir gyvi, ekspresingi, elastiški, plastiški, harmoningi bei ritmingi šokiai mums priminė šventadienišką Lietuvos buities idilę anais ramiausiais laikais, kai laisvasis mūsų ūkininkas jautėsi savo nuosavybės pilnateisiu valdovu. Bet tik jau ne šiandien, kada ten sruva ašarų ir kraujo upeliai!...

Kai kas iš klausovų išsireiškė, kad paskutinėse vietose silpnokai girdima, nes, girdi silpnas esąs choras. Gali būti, kad salėje, talpinančioje 4,000 asmenų, paskutinėse eilėse gal kiek buvo ir silpniau girdima, negu sėdint arčiau scenos. Bet tai nepagrindinė esmė! Juk mūsų liaudies dainų menas reiškiasi ne tuomet, kada stipriai rėkiama, šūkaujama, bet tik tada kai dainuojama švelniai, jautriai, harmoningai, prisilaikant forte, piano, pianissimo ir kitų muzikinių reikalavimų, kas ir buvo čiurlioniečių patiekta klausovams. Be to, reikia atminti, kad jie dainavo liuadies buities bet ne karo žygių dainas—maršus, kuriuose daugiau yra forte ir fortissimo negu piano arba pianissimo.

Bet visgi reikia konstatuoti faktą, kad dabartinis čiurlioniečių sąstatas vokaliniu požiūriu yra silpnesnis už tą patį ansamblį buvusį Vokietijoje arba Lietuvoje. Bet tai jau yra visai kita problema! Reikia pripažinti, kad muzikiniu meniniu požiūriu čiurlioniečiai yra mūsų turimųjų chorų skaičiuje bene viena gražiausioji gėlė!

Kaip muziko p. A. Mikulskio puikiai apipavidalinta mūsų liaudies daina, taip pat išraiškos šokėjos augštos klasės baletininkės p-lės A. Valeišaitės klasiškai patiekti mūsų liaudies šokiai, kuriuose ryškėjo gyvumas, veržlumas, šokėjų judėsių darnumas bei grakšti plastika, ko pasigendama kitų grupių šokėjų šokiuose!

Nepamirštinos ir dailininko p. Vl. Vijeikio meniškai pagamintos dekoracijos, vaizduojančios Lietuvos kraštovardžius, kas irgi harmoningai su daina veikė į klausovų nuotaikas.

Po koncerto Čiurlionio Ansemblis bei kanklininkių vedėja p. O. Mikulskienė buvo apdovanoti gėlėmis.

Baigiant rašyti, norėtųsi palinkėti mieliesiems čiurlioniečiams nepalūžti po sunkiaja kasdieninės buities našta, bet ištvermingai tęsti savo pradėtąjį darbą naujose gyvenimo sąlygose ir parafranuojant poetą Pr. Vaičaitį nuoširdžiai pasakytina:

Vai neškite, dainas,
iš vargo nupintas
Iš miesto į miestą,
pas brolius savus.
Sustiprinkit širdis
tremtyje sutrintas,
Nušluostykit ašaras,
kelkit jausmus!

A. Tverailis

Ir Kregždės Padaro Klaidą

Kas metai kregždutės atskrisdavo į San Juan vienuolyną, Californijoj, Švento Juozapo dienoje. Bet šiais metais jos pasirodė vieną dieną anksčiau. Tai buvo pirmoji klaida bėgyje 174 metų.

Kviečiame visus atsilankyti į Budriko Pavasarinį išpardavimą gerų, naujo styliaus rakandų, Karpetų, Pečių, Šaldytuvų, Skalbiamų mašinų, Dulkių valytuvų, Radijų, TELEVIZIJŲ SETŲ, Lempų, Rašomų mašinėlių, Auksinių rašomų plunksnų, Jewelry, Deimantinių žiedų, Laikrodžių, Sidabro ir Aukso papuošalų, Įvairių rekordų, pianinių akordeonų Spinet pianų ir tt.

Jos. F Budrik, Inc.

Prekybos namai —
38 metai prekyboje.
3241 S. Halsted St.
Tel.: CAlumet 5-7237

Žymi lietuvi;ka radio programa su dideliu orkestru leidžiami 21 metai kiekvieną sekmadienį, kaip 5:30 val. po pietų Chicagos laiku iš stoties WCFL, 1000 killocycles, 50 tūkstančių jėgos.

L.U.C. SCHOLARSHIP DANCE

DICK LONG

The Lithuanian University Club is sponsoring an "informal" Scholarship Dance, cabaret style; scheduled for Saturday, April 22, 9:00 P.M. till ???, at the Hotel Del Prado, 53rd and Hyde Park Boulevard. American and Lithuanian musical arrangements will be supplied by Dick Long and his orchestra, with vocals by Joanne and Elmer Kadera.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the U. S. Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL. VIrginia 7-7747

Kodėl CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TAIP SMARKIAI AUGA TURTU IR TAUPYTOJAIS? Todėl, kad pas mus kiekvieno taupytojo indėliai yra pilnai apdrausti iki $5,000 by an agency of the United States Government... Todėl, kad pas mus valdyba ir direktoriai darbščiai ir gabiai veda biznį ir išmoka aukštą dividendą savo taupytojams... Todėl, kad pas mus patarnavimas yra mandagus ir teisingas. Per 1949 metus pas mus pradėjo naujus taupymo accounts virš 1,200 ypatų, o turtas per tą laiką paaugo virš 1,000,000 dolerių. Dabar mūsų turtas siekia arti 5,000,000 dolerių.

Mes kviečiame kaip vietinius, taip ir tolimesnius lietuvius: padėkite savo pinigus šioj tvirtai apdraustoj finansinėj įstaigoj... Pas mus galite taupyti ir per laiškus. (Klauskite).

Chicago Savings and Loan Association

6234 S. Western Ave. Tel. GRovehill 8-7575 J. Pakel, President

Amerikiečių Aukos Padėjo Pamatą Lietuvos Mokyklom

Paaiškina Kas Atsitiko Su Amerikiečių Pinigais

Š.m. "Sandaros" Nr. 7, V.G. "Brožuose" skaitau: "Prieš 37 metus Amerikoje lankėsi Dr. J. Basanavičius ir Martynas Yčas. Lietuvių Mokslo Draugijos namui Vilniuje jie surinko $50,000 Tačiau visi tie pinigai žuvo rusiškose bankuose. Jeigu jie būtų buvę palikti Amerikos banke, tai anais pinigais būtų pasinaudojusi Nepriklausoma Lietuva."

Žinia reikalinga patikslinimo.

1913 m. Basanavičius ir Yčas rinko JAV lietuvių tarpe aukų Tautos Namams pastatyti Vilniuje, kuriuose turėjo tilpti Lietuvių Mokslo Draugijos ir Lietuvių Dailės Draugijos rinkiniai, būtų scena koncertams ir iš viso Centrinė tautinio darbo vieta. Nemoku pasakyti kiek buvo surinkta pinigų, bet skaičiuojant rusiškais rubliais, kurie buvo privalomi Lietuvoje tuo metu, nebuvo 50,000 rublių. Taigi negalėjo būti ir $50,000. Tiksli pinigų suma buvo paskelbta Draugijos organe "Lietuvių Tautoje." Ten galima ir patikrinti. Tiksliausiai tai galima būtų patikrinti 1913-14 metų Amerikos Lietuvių spaudoje.

Kas dėl pinigų žuvimo rusiškuose bankuose, reikia paaiškinti, kad tuo metu L.M. Dr. iždininku buvo Dr. Antanas Vileišis, žinomų mūsų visuomeninkų Petro ir Jono Vileišių brolį ir pinigai buvo laikomi Vilniaus bankuose. Esančios sumos buvo permažos pradėti statybą, taigi ji buvo laikoma banke ir pirm. Dr. Basanavičius ir Dr. A. Vileišis buvo tie "ceberiai" kurie neleido išleisti nei vieno cento kitiems reikalams.

Kilus I Pasaul. Karui ir maskolių valdžiai suvaržius bankų veikimą ir indėlių išdalinimą, L.M. Dr. Komitetui vistik pavyko dalį pinigų išimti. Kita dalį, 1915 m. vokiečiams artėjant prie Vilniaus, buvo maskolių išvežta Rusijon, nes visi bankai buvo perkelti į krašto gilumą. Karui pasibaigus tų pinigų nepavyko jau atsiimti.

Vokiečiams okupavus Lietuvą, krašte pradėjo steigtis lietuviškos mokyklos, apie kurias maskolių laikais nei svajoti nebuvo galima. Bet ir tos buvo tik "vargo mokyklos." Tuo metu trūko ir žmoniškų patalpų ir mokytojų, o vadovėlių beveik ir nebuvo. Taigi tuo metu visuomenei spiriant ir atsižvelgus į valiutos netikrumą karo metu ir dar neišryškėjus Lietuvos ateičiai, Lietuvių Mokslo Draugijos komitetas nutarė išlikusias "amerikines sumas" paskirti mokyklinių vadovėlių parengimui ir išleidimui.

Ir tikrai, tais pinigais ir iš gaunamo iš išleidžiamų vadovėlių pelno 1915-1922 m. Lietuvių Mokslo Draugijos išleista Vilniuje apie 100 lietuviškų vadovėlių, kurie lietuviškąją mokyklą "pastatė ant kojų."

Kaikurias knygas čia suminėsiu: kun. V. Sadovskio — "Bažnyčios Istorijos Vadovėlis," kun. Kr. Čibiro "Dogmatika," kun. J. Skruodžio "Religijų Istorija" ir "Religijos mokymo metodika," "Etika," J. Jablonskio "Lietuvių kalbos gramatika," P. Klimo "Lietuvių kalbos sintaksė," "Skaitymai," M. Biržiškos —"Lietuvių dainų vadovėlis," "Duonelaičio gyvenimas ir raštai," "Dainos keliais," "Lietuvių dainų literatūros istorija," "Lietuvių literatūra Vilniaus universiteto metu," "Iš Adomo Mickevičiaus Raštų (lenkiškai ir lietuviškai), "Lietuvos istorijos pradžiamokslis," "Lietuvos sukilimas 1794 m.," "Lietuvos geografija," P. Klimo — "Lietuvių senovės bruožai," "Lietuvos žemės valdymo istorija," "Muravjovo laikmetis Lietuvos žemės valdymo istorijoje," M. Liubavskio—"Lietuvos Istorija iki Liublino unijos," S. Kutšebos — "Lietuvos Visuomenės bei Teisės Istorija," Alb. Rimkos — "Lietuvos Ūkis," El. Reckus'o—Kruberio — "Geografijos Pra- "Žemė Pasaulio erdvėje," A. džia," "Azijos, Afrikos, Amerikos ir Australijos Geografija," "Europos Geografija," K. Ivanovo — "Rytai ir Mitai," "Senovės Istorija," V. Zakščoskio — "Viduriniųj Amžių Istorija," "Jaunųjų Amžių Istorija," Čelpanovo — "Psichologija," Kun. J. Skruodžio — "Tarptautinė Teisė," Neišvardinto Autoriaus —"Trumpas Pedagogiškas Vadovėlis," J. Murkos — "Metodikos Etiudai," neišvardintų autorių: "Lotynų kalbos chrestomatija," ir "Trumpa lotynų kalbos sintaksė," K. Sepetienės—"Vokiečių Kalbos Skaitymai (kelios dalys) ir Žodynėlis, Br. Biržiškienės — "Rusų Kalbos Gramatika Lietuviams," N. Krivickio — "Skaičiaus Pradžiamokslis," "Aritmetikos Teorija," Neįvard. Autoriaus — "Aritmetikos Uždavinynai," G. Fiejberio — "Aritmetika Suaugusiems," Neįvard. Autoriaus—"Elementorinės Algebros vadovėlis," M. Bagdono — "Algebros Uždavinynas," M. Šikšnio — "Geometrija" (kelios dalys), Pr. Mašioto —"Žemosios Matematikos Istorija," "Plokštumos Trigonometrija," "Trigonometrijos Uždavinynas," J. Pševalskio — "Logaritmų Knygos," L. Leodoux — "Pirmosios pamokos iš gamtos mokslų," M. Stankevičiaus — "Gamtos Pradžiamokslis," "Botanika," "Zoologijos Vadovėlis," "Žmogaus Kūnas," Šakenio — "Fizika" (kelios dalys), V. Ruokio—"Chemija" ir kiti vadovėliai.

Tam darbui vadovavo L.M. Dr. komisija vadovėliams leisti, kurią iš pradžių sudarė Ant. Smetona, Aug. Janulaitis, Petras Klimas ir kiti, paskiau P. Klimas, šiam 1918 m. pabaigoje iš Vilniaus išvažiavus—M. Biržiška. Dideli talkininkai spausdinimo ir leidimo buvo Jonas Strazdas, o vėliau "Švyturio" bendrovės dalininkas Stasys Jackus-Jackevičius. Ypač pastarojo pastangomis ir sumanumu tegalima buvo 1919 m. ir vėliau, Vilniui esant lenkų okupacijoje, vadovėlius spausdinti ir per demarkacijos liniją (su didelėmis kliūtimis, kyšiais ir pan.) vežti į Laisvąją Lietuvą. Nestebėtina, kad Jackevičių želigovskininkai vėliau suėmė ir 1922 m. ištrėmė—"do Kowna." Tuo laiku Kaune "Švyturio" bendrovė buvo perėmusi vadovėlių spausdinimą ir pakartotinį L.M. D. vadovėlių spausdinimą. Taip Lietuvių Mokslo Dr. vadovėlių leidimo darbas savaime pasibaigė. L.M. Draugija čia savo uždavinį irgi pabaigė: Lietuvos mokykla buvo aprūpinta reikalingiausiais vadovėliais, kuriuos vėliau teko tik keisti geresniais, tobulesniais. O kiti iš "Vilniaus kalvės" išėję vadovėliai net ilgai aptarnavo Nepriklausomos Lietuvos mokyklą, veikdami ir nustatydami studijuojantį jaunimą.

Taigi pinigai nežuvo. Iš amerikinių sumų ne mūriniai Tautos Namai Vilniuje buvo pastatyti (ilgainiui Lietuvių Mokslo Draugija savo rinkimams gavo buvusius P. Vileišio rūmus Antakalnėje), bet Tautai gal reikšmingesnis, su viena kuria vieta nesusijęs, bet visą Lietuvą apmautieji dvasiniai Tautos Rūmai: be šių "amerikinių" vadovėlių būtų neįmanoma naujosios, atgijusios Lietuvos tautinė mokykla. Tad ir Amerikos lietuviai su likusiais Tėvynėje savo tautiečiais Lietuvos mokyklą yra pastatę!

Tai visados turi atsiminti Lietuvių Tautos ir ypač jos mokyklos istorikai bei visuomenė.

Ir kokia čia begali būti kalba "apie pinigų žuvimą"?

Sakysime (V. S-škai) — Basanavičius su Yču pinigus būtų palikę Amerikoje. Taip, greičiausiai nei vienas centas nebūtų žuvęs, bet Vilnių po pirmo pasaulinio karo tepasiekęs, kada lenkai valdė. Vargu ar Vilniečiai būtų užsiėmę Tautos Namų statyba, o ir pastačius (sklypos buvo nupirktos) Namų reikšmė būtų buvusi siauresnė negu sumanytojų ir aukotojų buvo laukiama, nes tiktai būtų buvę Vilniaus miestui ir jo kraštui, o ne visai Lietuvai, nuo kurios sostinė buvo atskirta demarkacine linija. Lietuvos mokykla tais pinigais nebūtų pasinaudojusi ir iš viso karo metu nebūtų buvę lėšų vadovėlių parūpinti. Šiuo atveju Lietuva žengianti į Nepriklausomybę jau turėjo savo vadovėlius, jau buvo pralaužusi ledus savai mokyklai ir savoje kalboje. Tad nesukime savo galvos, kas būtų buvę, jei kitaip būtų nutikę.

1950-4.14.

N. Biržiška
1908-1922m. Lietuvių Mokslo Dr-jos Komiteto Narys.

I. Motekaitienė Dainuos Operoj "Il Travatore"

Dainavimo studijas ji baigė Kauno Konservatorijoj, pas italų garsų profesorių Oreste Marini.

Pirmoji opera, kurioje ji parodė savo stiprų dramatinį soprano, buvo opera "Aida." Po šio debiuto Izabelė Motekaitienė buvo tuoj priimta į Kauno Operos teatrą ir sekmingai dainavo iki 1944 m., kada reikėjo palikti tėvynę dėl karo ir krašto okupacijos. Solistė atsidūrusi tremtyje su nepalaužiama energija dirbo dainavimo mene, dalyvaudama šimtuose įvairiausių koncertų, keldama lietuvių vardą svetimtaučių tarpe su kitais garsiais dainos reprezentantais. Ji buvo pakviesta koncertų ciklui į Angliją, kur savo uždavinį puikiausiai atliko ir sulaukė užtarnauto įvertinimo. Jau ir Amerikoj solistė Motekaitienė spėjo sekmingai pasirodyti ne tik Chicagos svarbesniuose koncertuose, bet ir New Yorke, Toronte, kur buvo puikiausiai spaudos įvertinta.

Tad maloniai kviečiami broliai, sesės lietuviai pamatyti šią menininkę ir operoj dainuojančią, kur ji išpildys žavingą Leonoros rolę operoj "Il Travatore" š.m. gegužės 7 d. 2 val. 30 min. po pietų. Bilietai galima įsigyti tik iki gegužės 3 d. (vėliau nebus) "Sandaros" Administracijoj, 840 W. 33rd Street, "Draugo" Adm., 2334 So. Oakley, "Margutyj," 6755 So. Western Ave., "Naujienos"—1739 S. Halsted; "Tremtinių Namuose," 2244 W. 23rd Place; "Tremtinių Dr-joj," pas p. Kleivą, 7029 So. California Ave.

Operos pastatymas bus Great Northern Theatre (Jackson Boulevard and Quincy Street).

Aš tik Našlaitis

Sovietų mokykloje mokytojas klausia mokinio: "Kas tavo tėvas?" Atsakymas: "Generalisimus Stalinas, didžiausias žmogus visų laikų!" — "Labai gerai", sako mokytojas ir klausia toliau: "Kas tavo motina?" — Atsakymas: "Sovietų Sąjunga, didžiausias taikos kraštas ant žemės rutulio!" — "Puikiai", sako mokytojas. "Dabar dar leisiu tau pasakyti, kuom tu nori tapti?" — Atsakymas: "Našlaičiu!..."

Lietuviai Rašytojai Renkasi Bostone

Šiuo metu į JAV jau yra suvažiavusi didžioji Lietuvių Tremtinių Rašytojų ir jų Valdybos narių dalis. Stambesnis jų skaičius yra susitelkęs Rytinėse Valstybėse, ypač Naujojoj Anglijoj. Čia norima ir perkelti jų veikimo centrus, kartu palaikant ryšį ir su kitais šios šalies bei viso pasaulio lietuviais rašytojais.

Pakartotinai pranešame, kad š.m. gegužės m. 6 dieną Bostone yra šaukiamas JAV Lietuvių Rašytojų ir Tremtinių Lietuvių Rašytojų bendras suvažiavimas. Jis įvyks So. Bostone 27, 546 E. Broadway, p. Dr. D. Pilkos namuose. Pradžia — 3 val. po pietų. Suvažiavime bus aptariama aktualūs lietuvių rašytojų būklės ir bendrieji mūsų kultūros reikalai.

Kitą dieną, gegužės 7, 3 val. p.p. rašytojai kviečiami dalyvauti Bostono Liet. Teatro atidaryme. Po vaidinimo rašytojams ir teatralams pagerbti Bostono Liet. Kultūros Ratelis ruošia arbatėlę.

Suvažiaviman kviečiami visi lietuviai rašytojai, JAV Liet. Rašytojų ir Tremtinių Lietuvių Rašytojų D-jų nariai. Negalintieji atvykti prašomi atsiųsti savo adresus, nuomones ir pageidavimus. Kreiptis abiejų Draugijų Pirmininkų adresais: J. Aleksandravičius, 48 Green St., Putnam, Conn., arba St. Santvaras, 452 E. Eight St., So. Boston 27, Mass.

JAV Lietuvių Rašytojų ir Tremtinių Lietuvių Rašytojų Draugijų Valdybos.

Bridgeport, Conn.

Laukiama Įspūdingo Meninio Koncerto

Gegužės mėnesio 6-tą dieną Bridgeport, Conn., lietuviai turės progos išgirsti buvusius Lietuvos operos dainininkus.

ALT. Sandaros 15-tosios kuopos pastaigomis rengiamas koncertas įvyks Lietuvių Salėje, 407 Lafayette St. 7-tą val. vakare. Koncerto solistai: Vincė Jonuškaitė ir Vladas Ivanauskas, pianu skambins Aleksas Mrozinskas.

Kadangi tokių koncertų pas mus retai kada pasitaiko, tai kreiptinas Bridgeporto ir apylinkių lietuvių dėmesys, jog nesigailėtumėte praleidę progą neatsilankę. Todėl tikimasi matyti pilną salę publikos, kuri tikrai bus sužavėta puikiu solistų dainavimu ir gražiomis lietuviškomis dainomis.

— A. Sapėga.

Cicero, Ill

BALF'o 14-to Skyriaus Vakaras Puikiai Pavyko

Balandžio 16 d. įvyko prailgėjąs BALF'o 14-to skyriaus vakaras. Buvo skaitlinga, mandagi ir linksma publika. Sužavėta programu pasiliko pašokti ir paviešėti.

Programą išpildė "Scenos Mėgėjai" su vieno veiksmo komedija "Juokų Romansas" ir su įvairiais margumynais.

Panelė Akvilė Ančiūtė pradėjo programą su dainomis ir nepaprastai gražiu balsu jas dainavo.

Trumpą juokngą vaizdelį vaidino "Scenos Mėgėjų" pirmininkas Vincas Rekus ir Kazys Vešota. Sekantis pasirodė jaunas ateivis Povilas Sobis ir deklamavo eiles. Jo parinktos eilės tikrai buvo publikos įvertintos, todėl kad publikoj buvo visiška tyla ir vien tik įdomiausia atyda. Po p. Ančiūtės antro pasirodymo, Kazys Vešota dramatizavo Petriko Henry kalbą į kongresą 1775 m. Margumynai užsibaigė su p. Ančiūtės trečia grupe dainų.

Tarpe Draugų

— Žinai, apsivedimai įvyksta dažniausiai tarpe priešingybių. Aukštas su žema, blondinės su brunetais ir panašiai.

— Jeigu taip, tai gali tikėtis labai gražaus vyro...

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI ir AMERIKONIŠKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU.
MANDAGUS PATARNAVIMAS.

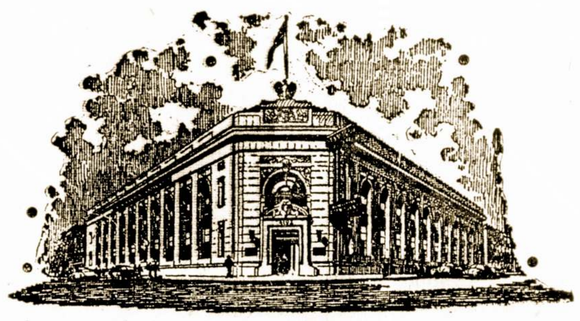

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Namų Paskolos Už Žemą Nuošimtį
TAUPYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo
Turtas virš 25 milionų dol. Atsargos fondas virš 2¼ milionų
U.S. Government Securities ir cash virš 12 milionų.
CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.
JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
4192 Archer Ave. – Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiad. nuo 9 iki 12 dieną. Ketvirtad. nuo 9 iki 8 vakare.

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. 3319 Lituanica Ave.
PRospect 6-0099 YArds 7-1138-1139
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Ave.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
4330-34 So. California Ave.
Telefonas LAfayette 3-0727
DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. WGES. 1390 k.

ANTHONY B. PETKUS

Nuliudimo Valandoj
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
Laidotuvių Direktorius
DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JŪSŲ PATOGUMUI:
6812 So. Western Avenue, Chicago
Telefonas GRovehill 6-0142
1410 So. 50th Avenue, Cicero
Telefonas TOWn Hall 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

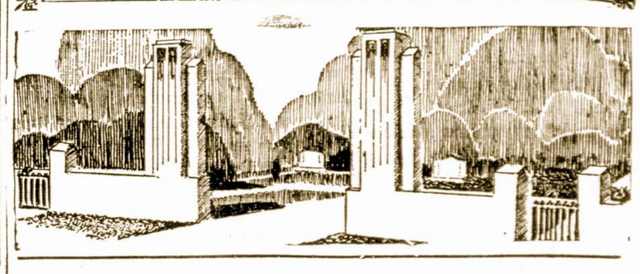

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI
— NARIAI —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICZ IR SUNUS
Phones: VIrginia 7-6672-6673 PUllman 5-1270
2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Phone YArds 7-4908

ALFRED VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone Olympic 1003

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YArds 7-1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

LEONARD F. BUKAUSKAS
10821 So. Michigan Ave. Phone PUllman 5-9661

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th Street Phone SEeley 3-5711

LEONARD A. EZERSKIS
1646 West 46th Street Phone YArds 7-0781

3-čia Metinė ATEITIS DANCERS **Sokiu Programa**

Sekmadienį, Balandžio (April) 23, 1950 Pradžia 4:00 val. popiet; Įėjimas $1.00 (su taksais). Sokol Hall, 2337 South Kedzie Avenue

Nuoširdžiai kviečiame visus kuoskaitlingiausiai dalyvauti šiame parengime ir pasigėrėti mūsų talentingų lietuvių gabumais . . . . . RENGĖJAI

Linksmas Pobuvis

Dr. Jonui Šliupui Paminklui Statyti Naudai

Komitetas—rengėjos yra nuo keletos draugijų, susidedančios iš moterų, kurios veikia įvairiose organizacijose, ir šiam labdaringam tikslui deda visas pastangas, kad visi atsilankę būtų maloniai priimti ir tinkamai apdovanoti. Bus labai daug gražių dovanėlių; yra paaukotas gražus lovos uždangalas per šias veikėjas: Pearl Kurauskienę ir Oną Vainauskenę ir labai gražūs pagalvių užvalkalai aukoti per Antoinetta Pušktys. Bus ir daug kitų brangių dovanų.

Prašom visuomenę pasižymėti balandžio 22-rą, 1950 m. ir atsilankyti į Lietuvių Auditoriją, 3133 So. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 60 centų ypatai. Bus kauliukų bėrimas ir kitos žaismės; taipgi bus šokiai. Kas nenorės žaisti, galės pasišokti.

Visos komisijos narės žadėjo pagaminti įvairios užkandos, kaip tai: kugelio, namie gaminto pyrago, gardžių silkių, pyragaičių ir kt. Kad tą visą paragavus, prašome atsilankyti ir persitikrinti — maloniai lauksime jūsų visų.

Šio parengimo visas pelnas skiriamas Dr. Jono Šliupo paminklo statymui. Maloniai užprašo rengimo komisija: P. Gribienė, K. Katkevičienė, K. Mankienė, Eliz. Mackienė, S. Puniškienė, M. Micevičienė, P. Kurauskienė, O. Vainauskienė, M. Kuper, G. Šliupienė, Dom. Bakas, Prof. M. Mackevičius, J. Andriulienė, O. Jonaitienė, I. Brenner, M. Viršulis ir M. Zolpienė.

Dr. Juozas Šabanas Atidarė Savo Ofisą

Dr. Juozas Šabanas atidarė ofisą 2615 W. 71st Street, Marquette parke, ir priima pacientus pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 prieš piet iki 1 val. po piet; trečiadieniais nuo 3 iki 8 po pietų; šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. prieš piet ir nuo 3 iki 6 val. po pietų. Telefonai: ofiso WAlbrook 5-9456, rezidencijos DOrchester 3-5315.

Bostono Sandariečiai Parėmė Dr. J. Šliupo Paminklo Fondą

Šiomis dienomis Sandaros 7 kuopos, So. Bostone sekretorius p. J. Arlauskas, siųsdamas kp. narių duokles, kartu prisiuntė čeki sumoje $31.71 skirtą Dr. J. Šliupui Paminklo Statymo Fondui, kuris ir buvo perduotas to fondo valdybos nariui p. Juozui Balchūnui.

Šia proga norisi priminti, jog minėto paminklo statymo darbai jau eina prie pabaigos ir ateinančią vasarą aždygs naujas didingas paminklas Lietuvių Tautiškose kapinėse, kuriame, žinoma, bus patalpinta to žymaus Lietuvos sūnaus palaikai — pelenai. Kada bus nustatyta paminklo atidarymo diena — pranešime.

Yra tik vienas žmogus gyvųjų tarpe, kuris jums tikrai gali pagelbėti, tai jūs pats.

Buvę Tremtiniai Sutveria Naują Lietuvišką Šeimą

Naujai atvykę lietuviai, ne tik kad energingai griebiasi už pirmo pasitaikiusio darbo savo egzistencijai pateisinti, bet uoliai kimba ir į visuomeninį darbą, dalyvaudami lietuvių choruose, kultūros rateliuose, sporte ir kitur.

Tai vis džiugūs mūsų tautai reiškiniai. Juo labiau mes turime džiaugtis, kad tie patys tautiečiai neatsilieka ir lietuviškų šeimų kūrime.

Štai, be eilės kitų, neseniai į Chicagą atvykę jauni ir veiklūs lietuviai Liucija Valatskaitis ir Severinas Kintulis, 5219 S. Damen Ave., šių metų, balandžio mėn. 29 d. Šv. Kryžiaus Bažnučioje susituokia.

Sukuriantiems lietuvišką šeimos žydinį linkime laimingo ir darnaus gyvenimo.

APŠVIETOS VAKARĖLIS

Lietuvių Moterų Dr-ja "Apšvieta" rengia 43-jų metų sukaktuvių vakarėlį, sekmadienį, gegužės 7 d., 1950 m., Lietuvių Auditorijos žemutinėje salėje, 3133 S. Halsted St. Pradžia 5 v. vakare. Bus gražus programas, kurį išpildys Suvalkiečių Draugijos choras ir kiti artistai. Bus Bus ir šokiai prie linksmos orkestros.

Prašome visus apšvietiečių remėjų pasižymėti gegužės 7-ta dieną, 1950. Maloniai lauks jūsų visų atsilankymo. Užprašo Liet. Mot. "Apšvietos" Draugijos

— Valdyba.

Chicagoje Steigiama Lietuvių Krikščionių Susivienijimo Bažnyčia

Tikslas šios naujos Bažnyčios bus plačiai nušviestas iš Philadelphijos atvykusio svečio, Antano Talačkos, pirmuose susirinkimuose 4221 S. Rockwell St. 20, 21 ir 22 šio mėnesio, 7 val. 30 min. vakare. Kviečiama skaitlingai atsilankyti.

Sekmadienį, 23 balandžio, 3 val. po pietų įvyksta inauguracija brolio Joseph Frank Trinity baptist church, 5844 S. Rockwell Street. — X.

Avyksta BALF Atstovas Gen. Jonas Černius

Antradienį, balandžio 25 dieną Chicagon atvyksta BALF'o įgaliotinis gen. Jonas Černius. Jis išbus čia iki gegužės 9 dienos, aplankydamas įvairias kolonijas. Vietiniai BALF'o skyriai rengiasi pakviesti svečią į savo susirinkimus.

Suvalkiečių Mišraus Choro Vakaras

Suvalkiečių Mišrus Choras stato operetę "Suźiedotinė," sekmadienį, balandžio 30 dieną, Šv. Jurgio parap. svetainėje, prie 32nd Place ir Lituanica Ave. Lošimas prasidės lygiai 6-tą val. vakare. Įžanga 80 centų su taksais. Po perstatymo bus šokiai prie geros orkestros.

Visi kviečiami atsilankyti ir pamatyti šį gražų veikalą. O po lošimo smagiai pasišokti ir pasilinksminti. —S.M. Choras.

Lietuvių Balitijos Klubo Paskaita

Neseniai Chicagoje įsisteigęs Lietuvių Baltijos Klubas sekmadienį, balandžio 23 dieną, 3 val. 30 min. po pietų, Tonio Pučio svetainėje, 2548 W. 69th St. rengia savo nariams bei jų kviestiems svečiams paskaitą tema: "Sovietų politinė strategija", kurią maloniai sutiko paskaityti žinomas paskaitininkas ir visuomenininkas Gediminas Galva.

Radio Programa

Budriko Radio Programoje Dainuoja Algirdas Brazis

Šį sekmadienį Budriko Radio programoje gerėsitės gražiomis dainomis, kurias sudainuos žymus baritonas Algirdas Brazis. Prie to orkestras išpildys keletą naujų muzikos kūrinių.

Jau 21 metai kaip šias puikias radio programas leidžia Juozas Budrikas kąs sekmadienį iš stoties WCFL, 1000 kil. nuo 5:30 val. po pietų. Būdriko prekybos rūmai randasi Chicagoje, adresu 3241 So. Halsted St. M.M.

M. Vaidyla Iškeliavo į Rytines Valstijas

Šiomis dienomis "Sandaros" redaktorius M. Vaidyla išvažiavo į rytus ir aplankys New Yorką, Conn. ir Mass. valstijos žymesnes kolonijas. Kelionėje jis išbus apie desėtką dienų. Ilgesnį laiką jis sustos Bostone ir Worcesteryje.

P-lė Sally Aleksiūnaitė Puikiai Pasirodė

Salomėja Aleksiūnaitė, aktorė Chicagos Lietuvių Teatro, praeita savaitę vaidino su pagarsėjusiu "Uptown Players" grupe. Veikalas Noel Coward'o, "Present Laughter," buvo perstatytas tris kartus.

Vaidinimas buvo skystokas ir retkarčiais nuobodžiai ištemptas. Vaidintojai šaltai kūrė savo karakterius, apart, dviejų arba trijų vaidintojų.

Džiugu yra pranešti, kad p. Aleksiūnaitė buvo viena iš tų dviejų arba trijų ir lietuviams nenuplėšė garbės savo vaidinimu. Apart pirmo pasirodymo kuriame jos "partneris" nuobodžiai saužodžiavo ir ilgai užtraukė sceną, p-lė Aleksiūnaitė kituose pasirodymuose visuomet pakėlė visų vaidintojų ir žiūrovų ūpą.

P-lę Aleksiūnaitę matysime balandžio 30 d., Lietuvių Auditorijoje, Chicagos Lietuvių Ratelio parengime, vaidinant komediją, "Ponia Pipsė ir Panelė Pipsė."

Ponai Baneliai Susilaukė Sūnelio

Povilas Banelis, 435 W. Englewood, šiomis dienomis vaikšto išdidus ir dalina "cigarus." Mat, jo žmona, Ona, apdovanojo jį su sūneliu. Sūnus, kuris bus pakrikštytas Gregory Paul, gimė balandžio 6-tą dieną, 1950 m. Ponas Banelis pirmiau gyveno su savo tėveliais Bridgeporte prie 3344 S. Halsted St.

Kepti karveliai patys nelekia į burną.

Rateliečiai Visus Kviečia į Savo Vakarą

Chicagos Lietuvių Ratelis rengia vakarą Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St., Balandžio 30 d., ir nuoširdžiai prašo visus atsilankyti.

Programoje dalyvauja kompozitorius prof. Antanas Pocius ir jo Mergaičių Oktetas; lietuviam žinoma radio ir scenos artistė, Akvilė Ančiūtė; jaunoji žymi balerina, graži Genovaitė Giedraitytė. Taipgi bus suvaidinta vieno veiksmo komedija "Ponia Pipsė ir Panelė Pipsė." Po programos, šokiai, užkandžiai ir gėrimai. Pradžia 5:00 val. popiet. Įžanga su taxais $1.20.

Chicagoje Vieši P-nas M. Motuzas

Vienai savaitei atvyko į Chicagą buvęs filmininkas, o dabar turįs nuosavą biznį Geneva, N. Y. — M. Motuzas. Ta proga jis aplankė skaitlingą būrį savo draugų Chicagoje.

Pramogų Rengėjams

Kam reikalinga gera muzika, maža ar didelė orkestra — groja visus populiarius šokius, vpač lietuviškus. Kreipkitės į Frank S. K—kį 4614 S. Paulina St.

DR. STASYS BUDRYS IR DR. MILDA BUDRYS
Gydytojai ir Chirurgai
5946 W. Cermak Road
CICERO, ILL.
Ofiso Telefonas: Olympic 3652
Ofiso valandos: nuo 2—5 ir 6—8
Šeštadieniais 2—4 popiet
Namų telefonas: YArds 7-8283

Phone Cal umet 7858
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3246 S. Halsted Street

Įsidėkite į Savo Namus The Ace Storm Window
Kreipkitės į Lietuvį J. Spaitį

JOSEPH SPAITIS

ACE aluminiai langai, kurie užkariauna Chicagą, yra labai praktiški, gražūs ir tvirti. Jie apsaugos jūsų namus nuo dulkių, nuo staigių vėjo užpūtimų. Jie yra gražūs, praktiški ir tvirti.

"The Ace Storm Window" sutaupins kurą žiemos laiku ir apsaugos nuo vabzdžių, musių ir uodų vasaros metu.

Įdėkite šiuos aluminius langus dabar, be atidėliojimo, pašaukiant ar atsilankant į mano įstaigą

ACE STORM WINDOWS
3261 So. Halsted Street
Tel. VIctory 2-6472

Geo. Waslo Real Estate Biznyje 35 Metus

Mūsų tautietis Geo. Waslo yra real estate brokeriu jau 35 metus. Daugeliui Chicagos lietuvių jis yra parūpinęs namus, farmas ir atlikęs kitokių aptarnavimų. Tą patį jis atlieka ir dabar.

Taigi, jeigu kam reikalinga pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, tai kreipkites į Geo. Waslo, 911 W. 59 St., telefonas Wentworth 6-4837. Jis mielai jums pagelbės kiekvienu atvėju.

GERIAUSIA PIRKTI Namams Reikmenis iš PROGRESS Lietuvių Bendrovės KRAUTUVIŲ

REFRIGERATORIAI
TELEVIZIJOS
PLOVYKLĖS
RAKANDAI
MATRACAI
KAURAI
RADIOS
PEČIAI
LOVOS
Ir Vaikų RAKANDAI

Didžiausias Pasirinkimas
Mažiausios Kainos
Lengviausi Išmokėjimai
Rakandų Išdirbėjai Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE Co
3224 S. Halsted St.
Tel. VIctory 2-4226
4183 Archer Ave.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Leidžiame Lietuviuškus Radio Progamus
Kas Antradienio Vakarą
7:30 val. iš StotiesWGES

MARGUTIS
"DIENŽODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932
1450 Kil. — 12 METAI
WHFC
(1450 Kil.)
Sekmadieniais — 1 val. popiet
Darbo Dienomis — 9:30 v. v.
KETVIRTADIENIAIS NUO
7 iki 8 val. vakare

Apdrauda–Paskolos REAL ESTATE
Norėdami apdrausti savo nuosavybes, ar gauti paskolos, ar pataisyme savo namo kreipkitės į mano ofisą.
Esu pasirengęs visiems tinkamai patarnauti
August Saldukas
4038 Archer Ave.
Prone LAFayette 6719

Sandaros 100-sios Moterų Kuopos Susirinkimas

Sandaros 100-tosios Moterų Kuopos svarbus susirinkimas įvyks sekantį antradienį, balandžio 25-tą dieną, 7:30 val. vakare, Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd Street.

Visos narės prašomos susirinkti, nes randasi keletas svarbių reikalų aptarti.

—Kuopos Valdyba

Gražiausia Užeiga Bridgeporte TOM'S BALTIC INN

BEST LIQUORS AND COCKTAILS

THOS. ALEKSYNAS
SAVININKAS
3129 S. Halsted St.

Perka Ir Parduoda Įvairios Rušies Šautuvus
Naminius Ir Iš Užsienio
Taipgi šovinius — Amuniciją. Galite Gauti Visokius Prietaisus Žuvavimui ir Motorus Laivukams.
Kreipkitės į Savo Tautietį
A. L. PAULSON
GUNSMITH
2614 W. 59th Street
Phone HEmlock 4-0384

Namų Taisytojas Kontraktorius GEO. BORCHERTAS
Pertaiso Senus ir Stato Naujus Namus. Turi Pilną Apdraudą Savininkams ir Darbininkams.
10546 S. Artesian Av.
Tel. Cedarcrest 1739

Dr. Anthony Rudokas
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
OFISO VALANDOS:
Vakarais:—
Nuo 6 val. vak. iki 9 val vak.
Šeštadieniais:—
Nuo 10 val. ryto iki 6 val. vak. išskyrus trečiadienį.
Šaukite: YArds 7-7381

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
6859 S. Western Ave.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien.
Trečiadienį popiet pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: WAlbrook 6—6859
Rez. telefonas: WEntworth 6—4568

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
20 metų patyrimas

Tel. Yards 1820
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3461 SO. HALSTED ST.
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

Vienpusiška Rytų Vokietijos Prekyba

Rytų Vokietijos rusų zonos valdžia greitu laiku pradės vesti derybas sudaryti prekybos sutartis su Rusija ir Raudonąja Kinija.

Dr. J. Gudauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Ofiso telefonas: YA rds 7-5921
Ofiso valandos: nuo1—3 ir 6:30 —
Namų telefonas: DA nube 6-1126
Jei neatsilieps šie telefonai, šaukit KEnwood 6-5107 arba VInc. 6-3900

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

Tel. VIRginia 6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 W. Cermak Rd.
Valandos: 1-3 p.p. ir 7-8 v. vak.
Šeštadieniais nuo 1 iki 3 popiet
Trečiad. ir Sekmad. ofisas yra uždarytas.
REZIDENCIJA:
3241 West 66th Place
Tel. REPublic 7868

DR. MARGERIS
3325 S. Halsted St.
Valandos: 2 iki 4 popiet ir nuo 6 iki 7 vakare.
Sekmadieniais nuo 10 iki 11 vakare
Phone YArds 7-7299

YARds 2246
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 7 vakare
Seredoj pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 S. Ashland Ave.
Chicago 9, Ill.
Ofiso Valandos: nuo 2—4 ir 6—8, Ser's, Sub's ir Ned' tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas: YARds 4737
Namų Tel. PROspect 1930
Kad neatsakys viršutiniai telefonai Šauk Midway 0001.

Phone YARds 5921
Res. Tel. KENwood [illegible]
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted St.
Ofiso valandos nuo 1-5; 6:30-8
20 Metų Patyrimo
VALANDOS: 6—8 val. vakar
Šeštadieniais visą dieną. Kitomis valandomis—pagal sutartį

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 8 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Tel Pullman 8277
I. E. MAKARAS, M. D.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
11750 PARNELL AVE.
Chicago 28, Ill.